

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

ÁRADI ÉRTESÍTŐ:
A havi adó egy részét 90 ml.
számadás követelésével is lehet.
Nyitászór sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, március 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A kamara.
- Egy kis vihar.
- Konfliktus a szerb kongresszus és Wekerle között.
- A Nemzeti Szövetség munkálkodása.
- Az osztendél házardjáték.
- A szökés párosan...
- A történelmi nagy kép.
- A divat reformja.
- A kamara közgyűlése.
- Aradi kabaret.
- Kardaliosok sztrájkja.
- A nap furcsaságai.
- Tárca: Éva, ki szót fogadott s azért száműzetett a paradicsomból. Irta: Szentimrei Márta.

A kamara.

Arad, március 24

Csöndös, bátyadt intézmény a kereskedelmi és iparkamara; valamivel kevésbé álmos, mint a statisztikai hivatal. Csak akkor fut rajta keresztül az elevenebb érdeklődés árama, amikor választások középpontja. Amikor kereskedők- és iparosok heves tülekedéssel igyekeznek a tagjai közé jutni, hogy azután később maguk csodálkozzanak, ugyan miért is törték magukat ennyire. Vagy pedig — ma is ez volt az eset — a kamara tisztviselőket választ.

Csak meg kell figyelni az irtózást, a melylyel a gazdák a földmívelési miniszter azon tervét fogadják, hogy a gazdasági egyesületek helyébe a mezőgazdasági kamarákat állítsák. A munkások is idegenkedéssel veszik a munkáskamarák tervét, annak ellenére, hogy például

Olaszországban a munkásmozgalmaknak azokban van a legnagyobb erőssége. A „kamara” szó rossz hangzású lett, s kár lenne elleplezni, hogy ebben a kereskedelmi és iparkamarának nagy része van. Már a szervezetükben van a hiba. Autonóm testületek s mégis bizonyos függésben vannak fölfelé, amely a szabad mozgásukat akadályozza. Az üléseik belefutnak a kéményseprési ügyekbe, a vásárvám- és helypénz-véleményekbe, anélkül, hogy ezek mellett a kezdeményezésre, az állásfoglalásra idejük és módjuk lenne. Közgyűléseik nem azon módon folynak le, hogy a kamarai tagok, a kereskedők és iparosok delegáltjai, tudásukat és tapasztalataikat érvényesíthetné. Csöppet se ritkák azok az ülések, amelyeken egyetlen felszólalás, egy pillanatnyi vita se esik. Az ülés ilyenkor nem egyéb üres aktusnál, amelyet egész jól helyettesíthetne az elnöki aláírás. Evi jelentéseik több kevesebb gonddal megírott, de mindig olvasatlan olvasmányok. Legalább maguk az iparosok és kereskedők sohasem olvassák, — pedig első sorban ezeket érdekelné. Az pedig a legritkább eset, hogy a kereskedő, ha csak a hivatalos eljárás oda nem utalja, a kereskedelmi és iparkamarától kérte volna ügyének segítségét. Az új ipartörvény nagyobb hatáskört ruház a kamarákra: ítélő hatáskört ad nekik az ipari kihágások fölött. Félünk, hogy ez a reszort a kamarákat még népszerűtlenebbé teszi s még jobban elveszi az idejüket, hogy a kereskedelmi és ipari érdekekben állást foglaljanak.

Természetesen, azért teljesen érték nélkül valóknak a kereskedelmi és iparkamarákat nem lehet nevezni. Magában az, hogy a közgazdasági élet szellemi vezékarának egy részét ők adják, jelentőssé teszi a hivatásukat. Ha a kamarák egyebet nem tettek volna, mint hogy egy Kulinyi Zsigmondot, egy Szávay Gyulát, egy Sugár Ignácot adtak a magyar szakirodalomnak, ezzel is okot szereztek volna a fennmaradásra. Bizonyos mozgalmakban, a melyet a szabadabb, fürgébb ipari és kereskedelmi egyesületek indítottak, a kamarák jó háttvédekül bizonyultak. De mindez nem tette ezt a köteles intézményt kedveltebbé. Kirívó jele annak, hogy például az aradi kereskedelmi és iparkamarának vannak kültagjai, a kik a hat osztendős ciklusban egyetlen ülésen se vesznek részt; olyan is, aki egy-kettőre eljön a ritkaságok közé tartozik.

Azon, fölöttébb ritka alkalomból, hogy a kereskedelmi és iparkamara fölé némi érdeklődés derült, kifejezést adtunk az iparosok és kereskedők meggyőződésében élő ezen igazságoknak. Az aradi kereskedelmi és iparkamara fölül külön még valamit lehet följegyezni. A kereskedők idegenkedését ezen intézménnyel szemben az is táplálta, hogy hosszú időn át az események alakulása révén, az aradi kamara sokkal közelebb állott az agrárius érdekekhez, mint a merkantilis irányhoz. Hogy mi okozta ezt, ne bolygassuk: de ez történelmi tény.

Az aradi kamara adminisztrációja most némi zavarok után teljessé lett, friss erők

Éva,

ki szót fogadott s azért száműzetett a paradicsomból

Irta: Szentimrei Márta.

Soha se láttam még olyan barátságos, szép temetőt, mint abban a kis eldugott bácskai községben. Éjszakánként ugyan néha félttem egy kicsit tőle, — mikor a függönyöket elfeledtem összehúzni s a tele hold képeletet ingerlő világitása mellett szemembe fehérlettek a magasabb sirkeresztek.

Mi ugyanis a legutolsó telecskai domb tövében laktunk, míg a temető a tetején fekszik. Nappal páratlanul gyönyörűsége hely! Árkai szélén vadnefelejtis díszlik a tyukhur, az éneklő madarak legkedvesebb csemegéje. Messziről akárki is erdőnek nézne, úgy tele van lombos akácokkal. S a fák ágai közt fecske fészkel, vadgalamb rebben, harkály kopácsol s számtalan fülemüle csattog szakadatlan.

Elhanyagolt, kopár sirt nem látni itt. Mert a melyikre senki sem gondol, annak fejéhez, lábához ültet a természet ezer pillangótól körülrajzott galagonyát, vadrózsabokrot. Beborítja a papsajt piros szárával, csipkés leveleivel, közbül szór százszorszépet, meg szamóczavirágot. Körültűzködi rezgő füvel, az árpa vad kalászával s a tavasz himzvarró kosarának más, önkénytelen tenyésző ékességeivel.

S hogy csöpp, borongó színezete se maradjon a temetőnek: a sváb asszonyok odate-

ritik fehéredni a magukszötte vásznat a sirokra s nehogy lába keljen a drága holminak, egész nap mellette vigyáznak s a hosszú, helyes füben ülve, vastag fehér harisnyákat kötnek facipős férjüknek. Ezer, aranyban fürdő méh döngicsél felettük s gyűjti a kakukfü illatos mézét...

Ebbe a temetőbe én is felsuhantam délutánoként, mikor a Lilikém elszunnyadt. Kigyomlámtam a gazt fiatal ángyom kriptája körül, s piros szegfűt s égő szerelmet hintettem helyére. Aztán odaszoritottam könnyes arcomat a vasrácsához s halk hangon suttoztam el Emmuskának, hogy férje szíve még nagyon fáj érte. S bocsánatát kértem, amiért a hófehér babának, kinek születése az ő életébe került, első mosolygása, édes gyűgyögése, puha karocskáinak öntudatlan ölelése ocm az övé, hanem az enyém...

Egyszer, mikor már hazafelé készültem a temetőből, láttam, hogy nem messzire tőlem magas férfi haladt. Ráismertem. A vadember! Mutatták már, távolról és sokat mesélt róla az a kevés ismerős, ki házuknál megfordult.

Hogy gazdag földbirtokos, nem is idős még és nem érintkezik senki emberfiával. Kastélyában csak férficselédet tart s ha reggel vállára kapja puskáját, estig sokszor ezek se tudják, merre jár? Ha vadászni megy is, inkább óriási kerülő utakat tesz, csak hogy után ne kelljen végigmennie. Pedig a bácskai kis faluk utcáin nem valami nagy népáradat tolong.

Ezért ragadt rá a „vadember” név. — Rossz lelkiismeret bánthatja — mondák a parasztok.

— Faragatlan fickó, ki érzi, hogy nem illik be uri társaságba — szölt az intelligencia. S ime, most itt haladt, kőhajításnyira tőlem, a Kálváriához vezető keskeny gyaloguton. Melege lehetett az atléta természetű embernek. Kabátját felgombolta, puskája hanyagul függött a vállán s a zöld vadászkalap hátracsuszott izzadt homlokáról.

Kíváncsian szemléltem a bokrok rejtekéből nemes metszésű arcát, melynek érdekes, bizarr szépségén akkor bámultam el igazán, mikor szemembe tűnt, hogy a „vadember” haja hófehér, mint a legöregebb aggastyané, hatalmas bajusza pedig koromfekete.

Elmerülve, gondtalanul haladt az ösvényt beszélő, szorosan összebörült ákácok közt s a kinyuló ákácgalyak meg-megcsapták erőteljes vállait.

Illik, nem illik, utánna néztem. Akkor látom, hogy teste hirtelen összerándul, hátratántorodik. Majd tapogatózva leül a földre, arcához szoritja jobb kezét s ujjai közül nehéz, sötétpiros csöppek hullanak sűrűn a földre.

Amint vigyázatlanul ment — biztosan arcába csapódhatott valami tövises ákácgaly s érzékenyen megsebezhetette! Kis locsolóban, melylyel az Emmuska sirját öntöttem, volt még esővíz.

kezébe jutott. Rajtuk áll, hogy az erősen bürokratikus intézménybe mennyi életrevalóságot tudnak önteni, s hogy mennyit tudnak visszahódítani a kamarák táján elapadt érdeklődésből; az ő ambícióján mulik, hogy az iparos és kereskedő a kamarákra más érzéssel is gondoljon, mint a minő akkor elfogja, ha a keveset kamatozó iparkamarai illetéket behajtják rajta.

Egy kis vihar.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, március 24.

A koalíció pártjainak elnökei felhívták a képviselőket, hogy ma már az ülés elején jöjjenek el a Házba. A felszólításnak meg volt a fogantatja: telt üléssterem előtt nyitotta meg Juszt Gyula elnök az ülést.

Molnár Jenő: Előbb néhány személyes természetű megjegyzést akar tenni. Fentartja azt a multkorai kijelentését, hogy Apponyi november 18-án a házszabályrevízió ellen beszélt. (Hangos éljenzés: Éljen Apponyi!) Ami Kossuthot illeti, (A függetlenségi pártot éljenek)

Egy hang: Dobrocsiban megabcugolták ezt a nevet.

Nagy György: Tiltakoztunk rögtön ellene!

Egy hang: Szükségtek lesz még erre a névre.

Molnár Jenő: Én nem azt mondtam, hogy rögtön mondjon le Kossuth Ferenc.

Szokoly Tamás: Ne vedd a szádra ezt a nevet.

A baloldaltól: Tamás! Még te is beszélsz!

Molnár Jenő: Vannak kérdések, melyek eldöntése előtt okvetlenül meg kell kérdezni a nemzetet. Ő szeretné ezt általános meggyőző déssé érlelni, de tudja, hogy hiába, mert november 18-ika előtt Apponyi ékesszólása sem bírta jobb észre téríteni a liberális pártot. Felsorolja a koalíció bűneit. Ő és társai kiléptek a függetlenségi pártból, mert a gyomruk nem vette be az elvtagadást. Minket persze nem lehet kitérítésekkel eltántorítani a nemzeti ügyről.

Elnök: Tiltakozik az ilyen általános meggyanúsítások ellen.

Molnár Jenő: Kizárólag a hatalom érdekében történik a házszabályszigorítás. A balpárt

technikai obstrukciót nem akart csinálni. Nem akarta, hogy az legyen a dolog vége, mint három éve. Tessék, csinálják meg, akik akarják.

Nagy György: Az udvari tanácsosok, a közjegyzőjelöltek...

Muzsa Gyula: Micsoda izléstelenség az, mindezen eldőlőkhöz!

Nagy György (a padot döngötte): Minden nap fel fogom hozni!

Molnár Jenő: A mi patent függetlenségeinket csak kicsit kell kaparalni, kibujik a takaró alól a mameluk. Nem szavazza meg az indítványt s kéri határozati javaslat elfogadását.

Elnök: A vitát bezárom, következik a szavazás.

Nagy György: A szavazás előtt a kérdés föltevéséhez kér szót.

Elnök: Nem adja meg a szót. Eddéig a három nolasztó indítvány felett, azután a Nagy Emil féle indítvány felett és az ellenindítványok felett, majd Bozóky Árpád bizalmatlansági indítványa felett, ezenkívül Nagy György, Thoroczkay Viktor és Vajda Sándor határozati felett, majd Brădiceanu és Pop Cs., végül Suciu határozati javaslat felett lesz szavazás. Eszerint hat szavazás lesz.

Farkasházy Zsigmond: Még két szavazást indítványoz.

Elnök: Nem járul hozzá a kívánsághoz.

Bozóky Árpád: Szintén a kérdés föltevéséhez kér szót és kéri a határozati javaslatok taxatív felsorolását.

Elnök: Felsorolja a szavazás alá kerülő határozati javaslatokat.

Viád Aurel: A kérdés föltevéséhez tesz megjegyzéseket. Molnár Jenő és Székizsák Ferenc színe.

Elnök: Reflektál a megjegyzésekre.

Nagy György és Lengyel Zoltán egyszerre állnak fel szólásra. (Nagy zaj és derűtség.)

Felkiáltások: Gyuri, hadd beszéljen a vezér!

Nagy György: A kérdés föltevéséhez kér szót.

Lengyel Zoltán: Szintén itt van mondani valója.

Elnök: Kérni, elfogadják-e az elnök előterjesztését. (Hajszálás.)

Nagy György: Kéri a határozati javaslatok felolvasását.

Elnök: Kérni, Poit, Hoffmann és Hodzsa Milán nolasztó indítványait elfogadják-e a Ház?

A Ház tucyomó többsége elveti az indítványokat. Az indítványok mellett csak huszan szavaznak gunyos derűség és tapsok között.

Nagy György: Itt kikacagják a becsületes embereket!

Farkasházy Zsigmond: Sirni való dolog ez!

Elnök: Kérni, elfogadják-e a Ház Nagy Emil indítványát, szemben az ellenindítványokkal?

(Nagy zaj. Felkiáltások: Név szerinti szavazást kérünk!) Bocsánat, elfeledtem.

Felkiáltások: Hadd halljuk, kik a hazaárulók, akik a névszerinti szavazást kérik!

A jegyző: Felolvassa a névsort. (Bánffy Dezső báró nevével a néppárt gunyosan tapsol.)

Elnök: A házszabályok szerint a névszerinti szavazást csak husz jelenlévő képviselő kérheti. Birta Ödön hiányzik, tehát csak tizenkét jelenlévő képviselő van az iven. A névszerinti szavazást tehát nem rendezem el.

Az elnöknek erre a kijelentésére óriási zaj támadt. A balpárt tagjai a helyükről ugráltak fel és az ökleikkel fenyegetőztek.

— Ez a revánselőzékenységünkért! — kiáltotta Farkasházy Zsigmond.

Mezőfi Vilmos felugrott:

— Ha így kedvesebb nektek, hát majd csináljuk másképp. Leszünk hazaárulók, aláírjuk ivenket a nemzetiségekkel!

Pokoli láрма tört itt ki. Egy csomó függetlenségi képviselő ráíradt a balpárti képviselők közt üdögölő Mezőfira:

— Marj ki! Takarodj ki! Komlsz fráter! — kiáltott rá Kállay Leopold.

— Pusztuljon ki ez a gaz! — ordította Egry Béla.

A vad ordítás közben az elnök folyton csezengett:

— Ugy látom — mondta — hogy itt egyes képviselő urak olyan színben tüntetik fel azt, ami itt történt, mintha velük jogtalan ság történt volna. Fenyegető állást foglaltak el velem szemben s az öklükkel is fenyegetőztek. Ezt nem tűrhetem s ha az ilyen jelenségek ismétlődnek, átadom az illető képviselőket a 255. §. értelmében a mentelmi bizottságnak. Talán az elnök és a többség a hibás azért, hogy csak tizenkét jelen van? Önök valósággal le akarják húzni székéből az elnököt, amiért kötelességét teljesíti. Ami történt, azért vessenek magukra!

A többség viharosan megéjleszte az elnököt. Esután felállással elfogadta a Ház az indítványt. A balpárt tagjai erre felugrártak:

— Kérjük a szavazatok megszámlálását.

Kiderült, hogy a Nagy Emil féle indítvány mellett 168-an, ellene 27-en szavaztak. Néhány függetlenségi képviselő kimosont a folyosóra a szavazás előtt.

Az elnök nagy zajban az ülést öt percre felfüggesztette.

Gondolkodás nélkül felkaptam a locsolót s futottam vele a vademberhez: valahol olvastam olyasmit, hogy az oroszlan se vad, mikor tövis megy a talpába.

Letettem a locsolót a före s belemártottam fehér kendőmet.

— Tessék! Ez a vizes kendő talán elállítja a vérzést.

Hangomra a vadember összerezsent, felnézett. Csakugyan! Arcza, közvetlen a szeme alatt csunyául fel volt hasítva. Az alatt a nagy égő fekete szeme alatt! Ez igazán ostobaság volt attól az akácgyalától...

— Köszönöm. Megpróbálom.

Szólt egyszerűen s a kendő után nyult. De olyan igazi férfimódra — ügyetlenül — illesztette arcához, hogy a kendő fele lelógott s a vizgyöngyök öltönyére pergették.

— Jobb lesz, ha a fübe fekszik, mondám. Én jobban arcához igazítom a kendőt.

Szót fogadott. Hanem pár perc múlva ismét felült.

— Nem szabad! Boszankodtam. Így megint lecsuszik a kendő.

— De... Hangyák másznak a nyakamba s az se kellemes.

— Láss, erre nem gondoltam. Tudja mit? Én is leülök a fübe. Hajtsa szépen ölembe a fejét. Így jól rátehetem a kendőt s megláss, mindjárt elállítom a vérzést!

Szóltanul, csodálkozó tekintettel nézett rám, de mikor egész mellé telepedtem a fübe, mégis lehajtottá fejét. Igaz, nem az ölembe, hanem

rózsaszín ruhám legeslegeslére. A borogatást így is jól rátettem.

Hallgattunk, csak a tücsök cirpegtek körülöttünk. S ez alatt a pár, némasággal tele pillanát alatt hőnek álmodtam magamat.

— Hipp! Hopp! — Zrinyi Ilona oldalán természetem

Ime! Hatalmamban tartok egy vadembert ki, mig kicsi kezemet arcán tartom, moccanni sem mer. A félelmes!

Valami úgy csiklandozta nem a testemet, hanem a szívemet, hogy kedvem kerekedett hangosan felkacagni.

De a másik percben hirtelen támadt aggodalom lohasztotta le kitörni készülő jó kedvemet.

Lili... Hátha Lilim ébredzik azóta? A hogy máskor is szokta, forgolódik ide, oda, babrál picit ujjával a paplan csipkéin. Ásit — egyszerre kinyitja a szemecskéit s ha nem hajlom föléje, ha első tekintete nem rám esik — hangos sirásra fakad. S ezt a sirást dajkája el nem tudja állítani, mert ő csak dajka, de „mama” — én vagyok.

Akkor bátyám, a szomorú ember mikor hazatérek, már ott vár az ajtóban, s bánatos tekintete néma szemrehányással fogad...

A vérzés kezd elállni, szóltam szívtelenül, álnok módon. Pedig a kendő nem győzte még most se fölinni a szírvárgó vért.

— A vizet itthagynom. De én már tovább nem maradhatok, mert kis lányom biztosan felébredt azóta és sir utánam.

A vadember hirtelen mozdulattal felült.

— Asszony? — kérdezte nyersen

— Nem, de hogy, csak kis lányom van. Azaz, hogy az anyukám árváját én nevelem.

Egész belezavart beszédembe azzal, hogy tekintete olyan névtelen csodálkozással tapadt reám.

— Ah, tudom már! — szólt egész szelíden. A doktor beszélt nekem önről. Hát ön a „kis mama”? Azt mondják, hogy leánykája gyöngé, meg fog halni ő is...

— Nem engedem. Elvitatom a haláltól. És most repülök hozzá... Isten áldja meg!

Talpra ugrottam, a másik percben túl is voltam a teremő árkán. Kerti kalapom nyakamba csuszott, s mig megigazitottam, visszafordultam egy percre. Ott állt a vadember a kálváriánál, s udvariisan intett bucsut — mint valami bibor zászlóval, vértől ázott kis kendőmmel.

Szerencsére a baba még mozdulatlan pihent kis kocsija selyemfüggönyei mögött. Leültem az ablakhoz, hogy apró kékselyem pettyeket himezzek a fehér kelemére, melyből Lili első ruháskáit akartam varrni.

Istenem! Más gyerek tiz hónapos korában már el is nyitotta első ruháskáját. S az én kedvencem bágyadt tegocskái még mindig erőtellenül pihentek a vánkosok közt. Nem tudott még ülni. Pedig fűrésztöttem borban, illatos diófalevél erősítő levében virrasztottam éjjeli álma felett, s óvtam szellőtől, napsugártól egy-

Szünet után egyszerű szavazással elvetik az összes beadott indítványokat és határozati javaslatokat. A szavazás eredményének kiírásának után

Lengyel Zoltán kér szót és kijelenti, hogy az első szavazás közben elnöki rendutasítást kapott azért, mintha rendetlenkedett volna, pedig annyira be van rekedve, hogy nem is képes lármázni. Kéri az elnököt, vegye ezt tudomásul.

Következik a Nagy Emil féle javaslat részletes tárgyalása.

Lengyel Zoltán annak megállapítását kéri, hogy együttesen, vagy pontonként fog-e történni a javaslat tárgyalása. Ajánlja, hogy legalább három részletben tárgyalják a szöveget.

Elnök: A házszabályokból nem lehet ugyan levonni azt a következtetést, hogy a javaslatokat nemcsak szakaszonként, hanem pontonként is kell tárgyalni, azonban tényleg előfordult a felirati vitánál, hogy a szöveget részletekre szakítva tárgyalták. Ezért a közmegegyezés okából javasolja, hogy a Nagy Emil féle indítványt három részre osztva tárgyalja a Ház.

A többség ez értelemben határoz.

Nagy György indítványozta, hogy a részletes tárgyalást csak a következő ülésen kezdjék meg.

Ezen indítványt elfogadták, mire az ülés véget ért.

Konfliktus

a szerb kongresszus és Wekerle között.

A miniszterelnök tévedései.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 24.

A szerb kongresszusi választmány Zmejanovics Gábor verseci püspök elnöklésével tegnap ülést tartott Karlócán. Az ülés első sorban a magyar kormánytól beérkezett leiratok tárgyalásával foglalkozott.

A miniszterelnök leirata ellen, melylyel a karlovaai gör. kol. szerb főegyházmegye közgyűlésének 1906. évi december 13. án tartott ülésében az iskolabizottság tagválasztására vonatkozólag hozott határozatát néhai Brankovics György patriarka által közbevetett felelőzése folytán megsemmisít és felhívja a választmányt, intézkedjék, hogy a főegyházmegyei közgyűlés a tagválasztást oly módon alakítsa meg, hogy abba csak két tanító választásuk

meg — remonstrációval élni, mert első sorban az 1907. évben ülésezett kongresszus ezt az iskolai bizottságot már megsemmisítette, másodszorban pedig azért, mert az egyházmegyei gyűlés határozata ellen a kormányhoz felelőzéssel élni nem is lehetett, hanem egyedül a kongresszushoz, amelynek ellenőrzése alatt az egyházmegyei gyűlések állanak és így a miniszterelnök ebben az ügyben illetéktelenül járt el.

Egy konkrét esetből kifolyólag, melyben a miniszterelnök egy a kongresszusi választmány határozata ellen beadott felelőzési ügyben a választmányi határozatot megsemmisíti és ez ügyben érdemleges határozatot hoz, a választmány szintén remonstrációval élt, hivatkozva a szerb egyházi kongresszusi szervezetre, mely szerint a kormány a megtámadott választmányi határozatokat vagy megerősíti vagy megsemmisíti s új határozathozatára utasít, de érdemleges határozatot nem hozhat.

A közoktatásügyi miniszter leiratára, a melyben elrendeli, hogy az alapítványok alapító levelei ezentul 1. magyar és szerb nyelven szerkesztessenek és hogy a magyar nyelvű szöveg tekintetük mérvadónak, 2. hogy az alapítványok zárszámadásai minden év végével a kormányhoz felterjesztessenek, felvilágosítja a választmány a közoktatásügyi minisztert, hogy nincsen kifogása az alapító leveleknek magyar és szerb nyelvű szövegzése ellen, azonban az autonómia hivatalos nyelve a szerb nyelv és így a szerb szöveg a mértékadó, továbbá az alapítványi zárszámadások a kongresszusi szervezet értelmében első sorban is a nemzeti egyházi kongresszushoz terjesztendők felülvizsgálata és csak ennek megtörténte után a miniszteriumhoz.

A nemzeti alapok ügyésze, Kraszojevics György dr. azon jelentésére, hogy a karlovaai járásbírósa a szerb zárdal nyomdának a kongresszusi választmány ellen indított bírtokháborítási perében hozott ítéletével a választmányt elítélte és ezen beavatkozásával az országos törvények által biztosított szerb egyházi önkormányzaton súlyos sérelmet ejtett, elhatározta a választmány a miniszterelnökhöz sürgős felterjesztést intézni és kérni, hogy a miniszterelnök az állami főhatalmat az önkormányzattal szemben megillető legfelsőbb ellenőrzési jog szempontjából a bíróságok ezen illetéktelen beavat-

kozását meggátolja, mert ez nemcsak az egyházi önkormányzat sérelmére, hanem egyúttal megsértése az állambatalom ellenőrzési jogának is.

A választmány ezután több magán- és kölcsonkérvényt intézett el és ülését berekesztette.

A nemzeti Szövetség munkálkodása

A munkásképző intézmény tevékenysége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

A felnőttek oktatása érdekében indított mozgalmak és tevékenység hazánkban nem oly régi. Az első kísérlet helye itt volt Aradon, hol egyik tanító tartotta az első előadást a vármegyei ház nagytermében. Nagy Sándor, az akkori alispán volt ezen eszmének buzgó harcosa. Ez régen történt, még a hetvenes években.

Nálunk a kulturális haladás terjesztése és a művelt közönség szórakoztatása érdekében igen sokat tett a Kölcsey-egyesület. Felolvasásainak látogatottsága és kedveltsége mintha most megújulna és Szőlősi István titkár buzgólkodásának sikerült e téren jelentős eredményt elérni. Ez azonban a műveltebb közönség igényelt elégtit ki.

Az ipari és egyéb munkások képzése érdekében nálunk még igen sok a tenni való. E tekintetben bizony igen elmaradtunk a nyugati államoktól, ahol ugy az állami támogatás, mint a társadalom tevékenysége sokkal eredményesebb munkát végzett.

Németország, Franciaország, Ausztria és Angliának már hatalmas intézményei vannak a népművelés terjesztésére. Itt már régen belátták azt a fontos érdekét, amely a népkultúrától függ. A felnőttek oktatása az ország jövője. Ma már e kérdés nálunk is aktuális, annyival is inkább, mert bizonyos politika párt ezt igen élelmesen használja fegyverül s mint látható, nem kis eredménnyel. Ez ösztönzi ma már az intéző köröket arra, hogy a felnőttek oktatásának kérdésével olyképen foglalkozzanak, hogy ebből a körnek legyen haszna. A szociológia, a nemzetgazdaságtan alapelveinek ismerete stb.

aránt. A vadember ezembe juttatta a csunya doktor jóslását, s anyai aggodalom keserű könnyei szaporán hullottak sebesen villogó tűmre, himzésemre.

*

Két nap mulva délfele, beszólt értem a dajka. Tessék rögtön bemenni a salonyba! Ott van egy tekintetes ur, a mi urunkat pedig nem találom, merre van.

Siettem. A szalon küszöbénél azonban megállított valami csodálatos édes zene, melyről nem tudtam volna meghatározni, micsoda ismeretlen hangszerekből fakad? Hát benézek az üvegajtón, és látom, hogy az a bizonyos vendég az én vademberem. S hihetetlen! De csakugyan a mi ócska zongoránkból csalja ki azokat a kimondhatatlanul édes hangokat.

Léptem neszére felállt. A kiállt s mégis vonzó ellentét fehér haja s fiatalos, daliás megjelenése közt ismét őszinte bámulatba ejtett. Kifogástalanul szabott fekete ruha simult erőteljes természetére, s hogy kezemet nyújtottam, azt elegáns mozdulattal ajkához emelte.

— Visszahoztam kendőcskéjét, köszönöm. Aztán szeretnék megismerkedni Lilivel és az apjával.

— Hiszen ön nem szokott sehová se járni! (Ez akaratom ellenére szaladt ki a számon.)

De — majd ezután szokásba veszem, hogy önökhöz járok. Vagy eltűntja ettől a vadembert? Különbözik magáról is az a hír, hogy — vad kis lány! Alig mozdul ki a házból. Tehát nincs mit szememre vetnie.

— Én — én nem járhatok sehova. Gyászunk még olyan friss! Bátyám ideges és szomorú, a baba pedig beteges, állandó gondozásra szorul. A temetőbe is alig távozhatom.

— De miért nem barátkozik senkivel?

— Mert senkivel nem szeretek barátkozni. csak Valakivel. S az itt lakó emberek csupa senkik s a mi lelküket betölti, csupa semmi.

— Önök alig egy éve költöztek ide, nem ismerhetik még jól az itteni embereket. Én régen, jól ismerem őket s éppen azért váltam mindre nézve idegenné.

— És magányában nem unatkozik?

— Soha. Már akkor, mikor a bécsi egyetemre jártam, minden szabad időmet betöltötte a zene. Most is a klasszikus mestereknek szenteltem azt az időt, amit a szobában töltök. S így örökké harmonia vesz körül — ha már bennem nincs is.

Komoly s mégis játszi hangon mondta ezeket. Lelkem mélyén igazat is adtam neki azonnal. Máté György, ki kétségkívül nem közönséges műveltségű ember volt, most már szerintem sem illett a mi falusi intelligenciánk közé.

Mert kik voltak itt? A vastag, vérmes képű jegyző, ki mindig nyitott galérral s nyakendő nélkül járt. A plébános, kinek oly nagy fülei voltak, hogy betakarozhatott volna velük s ki naponta ugyanazt a szellemes megjegyzést tette a polgári házasságra:

— Összekeveredtünk, mint a csirkék, mikor a lábuk kőzbe kerül.

Az uradalmi intéző, ki 70 éves ember léteére 20 éves leányt vett feleségül, kivágott lakkcipőt hordott s ki szüntelen így vigasztalta bátyját:

— Asszony, asszony, — mig él szereti az ember s ha meghal, elvesz az ember másikat. Isten akarhatja ez, azért tereit több leányt, mit férfit.

— No! Meg a doktor, aki józanon nagyon értelmes, művelt ember, de ha becsip, a társaság általános gyönyörűségére az ujjával kavarja fel a feketekávéját. Pedig mindennap becsip.

Nem, ezek közt nem találhatta magát jól Máté György.

Hanem bátyámmal azonnal megkedvelték egymást s mindinkább gyakoribb, majd mindennapos vendégünk lett. A két férfi, óraszámra, némán ült a saktábla előtt, nagy elővigyázatossal kockáztatva meg egy-egy húzást. Ha bátyámat sürgősen elszólította valami gazdasági ügy, György a zongorához ült s játszott, hol halkán, mint sóhajtás, hol szilajon, mint a vihar tombolása.

Lilike, ölemben, megtanult a zenére figyelni arra fordította fejcskékjét, merről a hangok jöttek s bágyadt szemcskéiben olykor felvillant az értelem egy sugára. Gyakran ringatta két karom György édes zenéje mellett álomba.

Egyszer, ismét így szenderedett el s óvatossan fektettem bölcsőjébe, György leeresztette a szalon kék függőnyeit, hogy fényugár ne ébressze fel. Bátyámat kihívták s akkor György

Ilyen fontos dologban ma meglehetősen nagy a tájékozatlanság.

Nem érdektelen és alkalommal itt ismertetni az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézményének ezidei ciklusát. Habár az intézmény szerény anyagi eszközei nem engedték meg, hogy mindazt megvalósítsa, amelyre ma okvetlen szükség van, de munkássága mindenestre közeledés oly célokhoz, amely után minden becsületes ember törekszik.

A munkásképző intézmény a mostani ciklusban tizenöt előadást tartott. Az előadások látogatottsága nagy volt. Sokszor a ig férő teremben a közönség. Előadások voltak a történelem, földrajz, irodalom és aktuális szociális kérdésekről is. Az *Uránia Tudományos Egyesület* műsorából is előadtak néhány darabot. Az előadók sorában közreműködtek: *Faragó Rzsó, Zima Tibor, Almási T. Pál, Matusik Márton, Berecs Károly, Radó Károly dr. és Somogyi Gyula dr.*

A jövő évi előadásokra az intézménynek igen érdekes és modern tervei vannak.

A történelmi nagy kép.

Végre elkészült!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 24.

Aradváros megtakarít háromezer koronát. Azt hisszük, hogy az utolsó husz esztendőben ilyen öröndetes esemény városunk krónikájában nincs feljegyezve. A mondat minden szavát külön hangsúlyozással kell kimondani. Igenis, akármilyen hihetetlenül hangzik is, de meg érté az a csodálatos esemény, hogy a város lyukas zsebében valahogy fennakadt háromezer korona, amelynek már a sorsa meg volt pecsételve.

Arra volt szánva ez az elég tekintélyes összegecske, — hogy az ablakon dobódjék ki. Még pedig nem is az utcára, ahol láthatatlan vegyi folyamatok után, hasznos alkatrészévé vált volna az anyaföldnek. A háromezer koronát, a művészetnek, mint honi iparnak pártólói arra szánták, hogy olajos tubuszokban pusztuljon el.

Azt a háromezer koronát fogjuk ugyanis megspórolni, melyet *Ufferbach* Jenőnek történelmi festményeért — nem fog a városi pénztár kifizetni.

Tehát nem a közgyűlés, vagy a tanács böcs előrelátásának, vagy gasdálkodási szomjúságának köszönhető a megtakarított sárga csikók, hanem annak, hogy a képzőművészeti tanácsnak ott fent Budapesten több esze és jobb izlése volt, mint nekünk itthon s azt mondotta, hogy a febraári nyolcadiki utcai harc inkább maradjon továbbra is megfestetlen, semhogy oly vázlatok után készüljön el, mint a miylenek eléje kerültek.

A képzőművészeti tanács, hogy röviden megmondjuk, nem találta alkalmasnak a terveket s megmentette a város dísztermét egy művészietlen festékömkelegetől.

Többször elmondottuk, hogy a közgyűlés ebben a képkérdésben elfoglalt álláspontja valósággal nevetségessé teszi a város műpártolási hajlandóságát.

Megmondottuk legutóbb is, hogy egyáltalában nem bizunk abban, hogy a kép valaha *Ufferbach* műterméből kikerüljön s a kérdés megoldásának hosszú halogatása igazat ad nekünk. Akiről sokáig mondják hogy beteg, az bizonyosan meghal.

Nem használt a huzás-halasztás és kerteelés. A képzőművészeti tanácsnak egyszer ki kellett mondania azt, hogy egy olyan probléma megoldását, melyet a város maga elé tűzött, csak a nyilvános pályázat alkalmas. Nem csak *Ufferbach* terveit ítélte el a képzőművészeti tanács mikor kivihetetleneknek mondotta őket, hanem kiállította a városnak is a szegénység bizonyítványát.

És ez a törvényhatóság erkölcsi reputációján ütött rést, s ezt a nyilvános versengés útján elkerülhette volna.

Mert, hogy *Ufferbach* azt mondotta magáról, hogy ő az aradi utcai harcot meg tudja festeni azt érijük, utóvégre háromezer koronáért sok mindent elmond az ember, de hogy a város ezt neki el is hitte az már érthetetlen.

Minek az alapján bizta meg a közgyűlés épen *Ufferbachot* a művészi feladattal? Meggyőződött arról, hogy jobbat és művészebbet nem kapott volna azért az összegért, amelyet a

festmény elkészítéseért megszavazott? Vagy bemutatták a törvényhatóságnak festményeket, vázlatokat, tanulmányokat mások is *Ufferbachéi* voltak a legnívósabbak?

Ha *Ufferbachnak* vannak a fővárosban összeköttetései, akkor Aradváros egy garasa ellen felteesszük *Rotshild* vagyonát, hogy a ma kivihetetlennek mondott tervek dacára még is ő festette volna meg a történelmi jelenet örök időkre szegényére és bosszuságára.

De a tanár ur aradi tanár, aki nem ért rá, a város szerencsésjére, antisambrizni a képző művészeti tanárnál, hanem itthon tanította dicsőretre méltó szorgalommal s rábízta a terveit a tanácsra, amely nem lévén semmi által sem feszélyeztetve, megmondotta az igazat. Így győzött az egyszer az igazság, a melyre a törvényhatóság oly szívesen hibázott rá.

A polgármesternek ugyan még hivatalosan nincs tudomása arról, hogy milyen sors vár a vázlatokra, de magán uton értesült a legkompetensebb személytől, magától *Ufferbachtól* a szomorú valóságáról.

Intézkedett, hogy a belügyminiszterium is tudomást szerezzen a dologról s ne keljen a közgyűlés határozata ellen beadott felebbezést érdemileg elintézni.

Arad város ilyen véletlen szerencse folytán takarít meg három ezer koronát, *Ufferbach* Jenő sisifuszi munkát. Azért a város mégis vesztes.

Elvesztette a „*furcsaságok* múzeumának” egyik hatalmas attrakcióját.

Az osztendei hazárdjáték.

A „bakkarat király.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 24.

Brüggeben egy érdekes pört tárgyal az ottani bíróság. A pör az osztendei gyógyterem direktora, *Marquet* ellen folyik, akit azzal vádolnak, hogy megszegte a belga játéktörvényt. Est az embert a belga király különben bakkarat királynak keresztelte el.

A bíróság ebben a pörben hivatva lesz eldönteni azt is, hogy vajjon a bakkarat, amit a roulett mellett üztek legtöbbször a gyógyte-

mellém ült s tartotta a gombolyagot, melyből a baba első harisnyáját kötöttem.

— Nos „kis mama!” Kérdezte hirtelen, Vadembernek tart még?

— Nem, György. Igazán egy cseppet se vad. De mondja, miért élt eddig olyan vadember módra! Hisz ha itt nem szereli az embereket, kereshetne máshol jobb társaságot. Gazdagnak mondják. Élvezhetne, élvezhetne...

— Csakhogy, kis mama: „ki bánatával a magányból az életbe menekül, csak a temetőt hagyta el, hogy halottas ágyakhoz lépjen.”

— Bánata van György? Talán azért fehéredett meg oly korán a haja?

— Azért.

Szinte öntudatlanul suttozta:

— Szerettem egy asszonyt, a más asszonyt.

Majd ijedten, bocsánatkérőleg nézett rám, mint a ki elszólta magát.

— És aztán, György?

— Szerelmünk izzó szenvedély volt, ésbontó álmom. Gyerekasszony volt még s én is nagyon fiatal voltam. Mióta meghalt, messze tőlem, délen — szívem is halott.

— A biblia hirdeti György, minden halottnak, hogy: Lesz feltámadás!

— Azt a báj, azt a simulékonyságot többé nem találom fel. S aki szívta egyszer a havanna illatát, nem izlik többé annak — az olcsó szivar.

Bátyám jött, újabb sakkpartit kezdődött s én csakhamar szobámba tértem. Szivdobogás

gyötört. A gyors kötés okozta vagy más? Az a havanna szivar olyan gondolkodóba ejtett.

Lassacskán eljött pünkösdi ünnepe. Akkor adtam rá Lilikére első ruhácskáját. Elveszett benne egészen, mert olyan picit nem lehetett szabni, mint amilyen ő volt. Csak liliumfehér arcoskája világított a kék himzés felett. Elragadtatással kaptam fel s vittem apjához, ki megmosolyogta szőke haját megcsókolta s elment a j-győzőnek boldog ünnepet kívánni.

Mi pedig lementünk a kertbe. Ott ültünk a nagy virágzó hárs alatt, nagy bazsarózsák virítottak hivalkodóan körülöttünk. Egy már széthullott, fehér közepe csapason állt, s széthullott bibor-zirmai lábaimnál oly furcsán néztek ki a fűvön, mint valakinek szétfreccsent szíve-vére.

Ott talált meg bennünket György.

Felemeltem, s már messziről mutattam neki Lilit.

— Szép?

— Szép! Szólt sajtáságos hangon, s nem vette le rólam tekintetét.

— Szép, ismételte, s rendes szokása szerint lehajolt, hogy megcsókolja a karjaimban nyugvó baba hmlökát.

Aztán gyors mozdulattal, hirtelen, mint a villám, mely elől kitérni nem lehet, — megcsókolta ruhámat, éppen szívem felett... Lili karjaimban feküdt, nem is védekezhettem volna. Reszkette á lottam fel. Izgalmam oly erős volt hogy szembe se jutott haragos tekintetét vetni a vakmerőre. Csak egy gondolatom volt: menekülni, menekülni!

S ő ismét vállamra tette kezét! Ijedten hátráltam.

Akkor összetett kézzel, alázatos arccal állt meg előttem.

— Éva, legjobb, legkedvesebb. Éva, ne hagyjon itt!

— Ön — Ön... nem jó! (Kerestem a korholó szavakat, de számára nem sok volt raktáron.)

— Éva! Jó leszek, ha maga is jó lesz. Hát legyünk jók egymáshoz? Hallgasson meg! Ime, ezen a csodaszép napon ünnepelem szívem feltámadását s annak ajánlom fel, aki feltámasztott. Tegye kezét kezembe. Feleségül kérem, tartsuk meg eljegyzésünket itt a természet örök templomában.

Könnyedén, csaknem tréfásan beszélt, bár hangja megindulástól remegett.

Szavaira csodálatos szédülés fogott el. Mintha a pünkösdi lángnyelvek a napsugaras égből egyenesen szívemre szállottak volna, megrendült az s elkezdett dobogni, „más idegen nyelven.”

Mégis csak ennyit feleltem:

— Ön megszokta a havanna illatát s én, én nem akarok olcsó szivar lenni...

— Éva! Visszautasít?

— György! Lehet kétszer — igazán szeretni?

Ajkába harapott, de szeliden felelt:

— Lehet. Nem tagadom le most az első szerelmemet, az ifjuság tüzes, káprázatos mámorát. De az a gyengéd, szent vonzalom mely lelkeket fűz egybe, csak most ébredt fel eqnnem.

rem falai között, házard e vagy sem. E kérdés tisztázására a bíróság jónévű tanárokat és a szellemi élet más előkelőseit idézte meg. Annyit máris megállapítottak, hogy a bakkarat klubban osztalék gyanánt 1904-ben 40 százalékot, 1905-ben 60 százalékot, 1906-ban 80 százalékot fizettek. Marquet 1906-ban többet keresett két millió franknál ezen az üzleten.

A tanuvallomások közül ezek a legérdekesebbek: A német császár egyik fia, aki álnev alatt utazgatott, belépní öhajtott a klubba, anélkül azonban, hogy szavazásnak magát alávesse. A császár fiát visszautasították. Ugyanígy járt a legfelsőbb semmitőszék egy bírása egy berlini előkelő jogtanácsos, egy amsterdami bíró, az abruzzói herceg, egy szász kóburg-góthai herceg, az orleansi herceg, a szerb király és a szíriai király fia.

Osztende város polgármestere azt vallotta, hogy Marquet arra az esetre, ha a játéktörvény ellen elkövetne valamit, elveszti azt a félmillió franknyi kaucióját, amelyet erre a célra a városnál deponált. A játék egyébként — mondja a polgármester — létkérdése a városnak. Marquet különben sok emberbaráti és a sportot előmozdító intézményi létesített.

Loč Oszkár báró azt vallotta, hogy igazi bakkarátjátékos nem veszíthet. Huszonötévesztendő praxsisa őt erre tanította. Holnap ismét folytatják a tárgyalást.

A kamara közgyűlése.

Az új titkár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután két közgyűlést tartott. A rendes közgyűlést meg előzte egy rendkívüli közgyűlés, melyen a kamara elhunyt titkára: Marschall Lajos dr. emlékének adózott. *Kristyóry* János elnök nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést, kegyeltes szavakban emlékezvén meg a kamarának harminchárom éven át volt titkáráról és jelenést tett azon intézkedésekről, amelyeket a kamara az elhunyt titkár temetésével kapcsolatban tett. *Zima* Tibor titkár jelentést tett a

beérkezett részvételeiről, majd az elnökség indítványozta, hogy Marschall Lajos érdemei jegyzőkönyvbe iktattassanak, arcképe pedig a kamara festesse meg. A közgyűlés ezen indítványt elfogadta és ezután *Zima* Tibor tikkár tartotta meg emlékbeszédét, melyből az alábbi részeket közöljük.

(Marschall Lajos emléke.)

E-ellen szavakkal, gondolatokkal, melyek félelmen közelednek Marschall Lajos dr. fekköt szelleméhez, ideális lelkületéhez, aranyból vert szívéhez, — áldozni akarok elhunyt tikkárunk: Marschall Lajos dr. emlékezetének. A munka e csarnokában, ahol a szívnek dicsően dolgozik, csak az észnek, ahonnan a fegyverzet; akvirálják gazdasági küzdelmünk szellemi katonái, ahonnan országos komolyságu eszmék születnek és indulnak el küzdelmes utakra, — itt most néhány percre szerepet cseréli a gondolkodás és az érzés, az ész és a szív.

Ennek a palotának ormán nem először lengett március 11-én fekete lobogót a szél. A mi gazdasági harcunknak annyi ütközete s olyan kevés katonája van, hogy súlyos, mély gyásszal kell meggyászolnunk a legutolsó közembert is, mert a hadseregünk fiatal és erőteljes és kicsiny, az ellenfeleink pedig: az élet, erős és nagy. Ebben a hadseregben három évtizeden át önzetlen munkássággal, önfeláldozó odaadással küzdött Marschall Lajos dr., az aradi kereskedelmi és iparkamara tikkára. A munka, mely osztályrészül neki jutott, megedzette tudását, acélozta szívéét, mely az utolsó percig annyi szeretettel tudott dobogni s mely nála mindenekelőtt való volt.

Régóta e döntetlen kérdés: hogy ki a kamara az ő működésének, szellemének, irányának megnyilatkozásában: az elnök e, a tikkár e, vagy a tagok e? Melyik kamarai szerv az, a mely egyéniségének pecsétjét legfőbbtűnőbben és legmaradandóbban ranyomja a kamara működésének irányára, felfogásának szellemének megnyilatkozásaira? Az elnökség a keretet szolgálhatja a tartalomhoz, melylyel a tagok töltik meg a kamarai hivatást s mégis a tikkár az, akinek tehetségében, munkásságában, eszméiben, felfogásában inkarnálódik a kamara működése. Hiszen a tagok személyében őt évről-évre esetenként a legnagyobb változás áll be, a kamara azonban marad a régi s az új emberek hagyományos önkéntelenséggel rátérnek a régi útra, amelynek irányát: talán csak az az egy régi ember jelzi, akit egyik ciklusról a másikra sem a gazdasági, sem a politikai, sem a társadalmi irányok változása ki nem mozdít helyéről: a tikkár. Amiben megnyilvá-

nul a kamarai működés, azt az ő keze munkálja meg, az ő szelleme hatja át, az ő eszméi duzzasztják, az ő felfogásai jellemzik. És ha ez a szerv szüntelen meg, kényszerűn működését, ha ennek kezéből esik ki a toll, azt meg kell, hogy érezze az egész kamara, az egész kamarai szervezet, mint ahogy lecsüggő levelekkel, megviselt külsővel gyászol a legnagyobb főtörzs is, ha egy legerősebb ágát törli le a forgószél.

Mi itt valamennyien a szívünkhöz nőtt barátok, a csupa szív embert veszítettük el Marschall Lajosban, a kamara azonban nemcsak a működésével három évtized alatt teljesen összeszűrt szellemi vezért, hanem az intézménynek egyik kipróbált, régi oszlopát, hű és értékes munkálóját.

Nem kell fogadkoznunk: Marschall Lajosnak körülköli soha el nem múló emlékezte kényszerít minket arra, hogy időtlen időig szeretettel és hálával, tisztelettel és elismeréssel gondoljunk kamaránk nagy veszteségére, a mi első hatótunkra: Marschall Lajos dr. ra.

(Az új tikkár.)

A közgyűlés elfogadta *Steigerwald* Alajos indítványát, hogy az emlékbeszéd szóról-szóról vételessék a jegyzőkönyvbe.

Öt perc szünet után megkezdődött a rendes közgyűlés, amely megállapítván özv. Marschall Lajosné nyugdíját, átért a tikkári állás betöltésére. A mai választást erős küzdelem előzte meg. *Zima* Tibor és ifj. *Varjassy* Lajos aspiráltak az állásra s a két ellenfél vetélkedését a kamara elnöki tanácsának indítványára a közgyűlés úgy szüntette meg, hogy az állásra *Varjassy* Lajost megíhitta, s egyidejűleg *Zima* Tibor tikkári fizetését évi 1200 koronával felemelte. A közgyűlésen megjelent ifj. *Varjassy* Lajos dr.-t *Kristyóry* János üdvözölte, majd az új tikkár köszönte meg a kitüntetést, melyben a kamara őt részesítette.

(Folyó ügyek.)

Áttért ezután a teljes ülés a napiread tárgyait, melynek során a fogyasztási adó szaktanácsokba a kamara küldötteivé megválasztotta rendes tagokul ifj. *Neman* Adolfot és *Martens* Cászárt, póttagokul pedig *Éles* Ármint és *Goldscmidt* Miksát. Elhatározta a közgyűlés, hogy a budapesti kamara megkeresése folytán felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez az országos vállalatok cégszövevényének egymástól való megkülönböztetése, ille-

— Minő szerelem az, mely nem fűzi össze a lelkeket? Olyan is van?

György álmélkodó tekintet vetett rám, aztán türelmetlenül sóhajtott, miközben nyikorogott a kertajtó s bátyám megjelent az ajtó keretében.

György gyorsan így szólt:

— Vele fogok beszélni! Talán okosabban tolmácsolja majd érzelmeimet, mint jómagam... Siettem Lilikével ki a kertből. Térdeim inogtak s alig vártam, hogy letehessem bölcsőjébe s vánkósára fektethessem forró arcomat. Tizennyolc éves voltam. Életem eddig csak munkában s munka közötti tiszta álmokban telt el. Nem ismertem az életet. S íme most megragadott az élet s megrázkódtatta hatalmas erejével a talajt, melyen eddig álltam. Istenem, ez a tavaszi vihar, virágokat vagy töviseket szór-e rám? Megtör vagy felüdit?

A szerelemtől határozatlan, rózsaszínű sejtelveim voltak. Regényt alig olvastam, barátom nem volt. Lelkemben minden fogalom önmagától alakult ki. Szerelem képzeletemben olyan mély, szent, meg nem változható vonzalom volt, amilyent bátyám iránt éreztem. Azt hittem, szerelem név alatt csupán az a különbség lappang, hogy a lányoknak is azt a szeretetet kell idegen férfiak iránt érezniök — mivel nem divat, hogy az ember saját bátyjához menjen feleségül.

S ezen a kedves Györgyön minden úgy tetszett nekem! Fehér haja, hatalmas bajusza, tüzes tekintete, parancsoló, rövid beszédmodora, jószágos lelke.

Az a csók, mit ruhám kapott, egész biztosan megpörkölte kissé a szívemet.

Jaj, mit beszélnek ők ketten most a kertben? Igazán, még ma menyasszony leszek?

Soká, soká töprengtem a be-ötétített szobában. Mikor végre bátyám rám nyitotta az ajtót, szótlán izgalommal léptem eléje.

Rosszkedvű volt.

— Máté György megkérte kezedet! — szólt rekedtes hangon. Felhatalmaztad rá?

— És te — mit feleltél neki?

Szó nélkül felvette a babát bölcsőjéből s az álmából keserves sirással felriadt Lilikét ölembe fektette.

— Szivtelen! Hát itt tudnád őt hagyni?

Szívemnek megpörkölődött helyére súlyos jégdarab zuhant. Büntudattal horgasztottam le fejemet. Magamboz szoritottam Lilit s szenvedélyes csókba fojtottam a keblemből feltörő zokogást. Nagyon nehéz álom nyomott akkor éjszaka. A halott ánygikám föltárta hálósobám ajtaját. Hinárból viselt koszorút s fekete hajkoronája tele volt földdel. Megfogta jéghideg ujjával födetlen karomat s megrázott.

— Kelj föl Éva! Kelj föl... Nem hallod, hogy sir gyermekem? Vigyázz rá jobban!

Felrettemem. A csodaszép boldogságos szűz képe előtt égett a rózsaszínű éjjeli lámpa. Lilike ágyam mellett csöndesen aludt. De még ébren is éreztem a jeges ujjak görcsös szorítását födetlen karomon, a fülemben csengtek a szemrehányó szavak.

És ilyen előzmények után — György, a kedves György — kosarat kapott Megírtam neki,

hogy a legerősebb vonzalom a világon a testvéri szeretet s mivel bátyám örökké neje emlékének fog élni, én sem mehetek férjhez. Mi ketten az egész életen át együtt maradunk, mert Lilike nem lehet el a kis mama nélkül.

Bátyám — a mit rég nem tett — megismogatta arcomat, megdicsért, hogy jól stilizálok — s szolgálatkészen leragasztotta s elküldte leveletem.

*

Végtelenül üres, szintelen napok sora szakadt reám, György, a kedves, fehér haju György elutazott s bucsuzni se jött el. Bátyámnak hiányzott a megszokott sakkpartnere s mivel unatkozott otthon, a plébánossal igen gyakran berándult a székvárosba. Mi pedig, eltikkadva a nyár hevétől, sötét hálósobánkban kettecskén sirdogaltunk babámmal.

U sirt, mert fájt valahol szegénykének. Én őt sirattam, a miért csak nem akart megerősödni, mint más, a többi gyermek.

— Nem életképes! Mondta a doktor. Már rég nem élne, ha nem gondozná annyira.

— Nincs anyja! Türelmetlenkedett bátyám. Ha anya ápolná! Mas volna...

— Hozok neki anyát! Nyilatkozta ki egy tikkasztó nyári estén, mikor sehogyse birtam a kicsi panaszos sirását elállítani.

— Anyát!

Mintha vasdoronggal ütöttek volna főbe — megtántorodtam.

— Anyát? Hát nem vagyok anyja? Nem lesem minden lélekzetét? Nem virrasztok mel-

tőleg a telephely kötelező kitüntetésére érdekben; a debreceni kamara megkeresésére a sörös palackok ürmértékének egységesítése érdekében, pártoló felirattal támogatja továbbá a kolozsvári kamara kezdeményesését a telefonelőfizetők névjegyzékének használhatóbb és pontosabb összeállítása érdekében, a marosvásárhelyiét az uszora-törvény képviselőházi tárgyalásának elhalasztása s végül a pozsonyi és miskolci kamarák felterjesztését az ipari cukor fogyasztási adójának leszállítása iránt. Kedves véleményét adott a kamara közgyűlése a Tullpán szövetség megkeresésére a „Nemzeti Vásár” ügyében és felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez az iránt, hogy a tüzelési célokra szánt ásványolaj szállítási díjtételei a Vegyészeti Gyárosok Országos Szövetségének kivánságához képest leszállítsanak. Nem véleményezi a kamara a medgyes-egyházai heti piacok megújítását az idegen iparosok számára s nem látja szükségét annak sem, hogy az aradmegyei Algyest községnek heti vásár tartásj jog engedélyeztessék. Doboz község heti piaca számára az állat felhajtás megengedését — helypénzszedési jog nélkül — véleményezi a kamara. Több kisebb jelentőségű ügy tárgyalása után a közgyűlés este 7 óra kor ért véget.

Működik a balpárt.

A folyosó kurucái.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, március 24.

A balpárt rövid fenállása alatt már azzal a vívmánnyal dicsekedhetik, hogy sikerült Andrásyt rábirnia arra, hogy a házszabályrevíziós indítványt három részletben fogja a képviselőház tárgyalni. Igaz, hogy ezzel szemben a balpárt hallgatólag biztosította a kormányt arról, hogy nem él a technikai obstrukció eszközeivel és beható, hosszas vita után keresztül engedi a Nagy Emil-féle javaslatot.

Néhány függetlenségi párti képviselő, amikor a javaslatnak általánosságban való

megszavazására került a sor, a szavazás előtt a folyosóra menekült. „A folyosó kurucái” a kerületekben verték a mellüket, hogy a revíziót nem szavazzák meg, sőt ellene foglalnak állást. Be is váltották fogadalmukat — a folyosón, de az indítvány ellen nem mertek szavazni.

Távirati értesüléseink:

A bán Budapesten.

Rauch Pál báró horvát bán ma reggel Budapestre érkezett. Délelőtt a képviselőházban felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt és Andrássy Gyula gróf belügyminisztert, akikkel rövid ideig táncszokott.

A bán jövele céljáról egy hírlapíró előtt így nyilatkozott:

— Mostani utazásomnak nincs külön politikai célja, a horvát helyzet most semiféle különleges intézkedést szükségessé nem tesz. Beválasztottak a Nemzeti Kaszinó tagjává és ezzel kapcsolatban több látogatást teszek. A horvát kormányzás folyó ügyei dolgában felkerestem Darányi és Jekelfalussy minisztereket, akikkel még néhány elintézni való ügyem van. Holnap estig maradok Budapesten.

Egy másik hír szerint a bán holnap Budapestről Bécsbe utazik.

Mentelmi ügyek.

A képviselőház mentelmi bizottsága ma terjesztette be jelentését több mentelmi ügyről. A budapesti ügyészség kéri Szász József mentelmi jogának felfüggesztését azért, mert tetteleg bántalmazott egy villamos vasuti ellenőrt, aki tőle a jegy előmutatását kérte. A bizottság javasolja a mentelmi jog felfüggesztését.

A kolozsvári ügyészség Tutsek Sándor mentelmi jogának felfüggesztését kéri. Tutsek ellen Karácsonyi Aladár volt aradi, most kolozsvári hírlapíró tett feljelentést becsületsértésért. Az ügy előzménye az, hogy Karácsonyi találkozáskor Tutsekkel, így szólt hozzá a képviselő:

— Hallja az ur! Ha még egyszer a szájára veszi a feleségem nevét, úgy po-

fonütöm. A bizottság ez ügyben a kiadatas megtagadását javasolja.

Diószeghy István báró Vajda Sándor kiadatását kéri. Az a panasza, hogy Vajda Sándor marháit az ő erdejében legeltek s ott kárt okoztak. A bizottság javaslata, hogy Vajdát ne adja ki a Ház.

Az aradi ügyészség kéri Oncu Miklós, Goldis László, Suciu János, Popp C. István nemzetiségi képviselők mentelmi jogának felfüggesztését. Nevezettek minden törvényes formalitás mellőzésével nemzetiségi klubot alapítottak Aradon. A bizottság kiadatásukat javasolja.

A Sümegi meggyőződése.

A képviselőház folyosóján a legelső szavazást követő szünet után meglehetősen mozgalmas volt az élet. A balpártiak nagyon el voltak keseredve és keresték Barta Ödönt, de nem találták meg. Felmerült az az eszme, hogy Bartát, mert nem volt jelen, ki kell zárni a balpártból. Ezt az eszmét a balpártiak nagy lelkesedéssel fogadták, de kiderült, hogy Barta Ödön egyáltalában nem is tagja a pártnak.

A szavazás alatt több függetlenségi párti képviselő eltávozott a teremből, így Gaál Gaszton, Beniczky Árpád, Szász József, Horváth Gyula, Ráth Endre, Sümegi Vilmos és Kubik Gyula és nem szavaztak.

Sümegi e miatt összeszólalkozott. Hédervári Lehellé, aki ingerült hangon megkérdezte, hogy miért távozott el a szavazás előtt.

— Azért, — mondotta Sümegi — mert meggyőződésemet nem adom fel és nem szavazom meg ezt a javaslatot.

Ki a fekete banda?

A szociáldemokraták — tudvalevőleg — nem a legjobban vélekednek azokról, kik a klerikálisok, vagy a néppártiak zászlója körül csoportosulnak. Röviden a fekete banda elnevezés alá szokták őket fogni.

Ma azonban az Alkotmány című lapban indítvány jelent meg, mely a fekete banda címmel foglalkozik.

lette éjet éj után? Nem élek csupán neki? — Neki és neked! Oh szólj! Régen szoritja már szívemet a sejtetem, hogy elvesztettem a szeretetedet, nem tudom miért. Ha valamit más-kép kellene tennem, ha valamivel nem tudlak kielégíteni — szólj, hisz úgy szeretlek, hisz ha ügyetlen vagyok, az csak azért van, mert fiatalon magamra maradtam . . . Nincs anyám, aki oktasson . . .

Vergődő lelkem hónapok óta elnyomott jajsza tört ki e szavakban s oda akartam borulni keblére, az ő keblére — ki mindenem volt. Hevesen eltolt magától.

— Nincs különösebb panaszom ellened. De — megérthetnéd — nem vagy a feleségem. Semmit se értettem.

Csak zsiabasztó rémület szállta meg lelkemet. Micsoda félelmetes hatalom lehet az a feleség. Aki, mikor nincs is meg, már is több a férfi szemében, mint a testvér, ki szive vérért áldozná érte.

Nem mertem többé bátyámhoz közeledni. Nem is kérdezősködtem többet. Ugyis megtudtam elég hamar, hogy bátyám eljegyzett a szomszéd városban egy fiatal asszonyt, akivel mindössze kétszer találkozott. A plébános hozta össze őket. Én nem mehettem Lilike végett az eljegyzésre, tehát nem is ismertem. Ugy tudom, gyűrűváltás után az volt első kérése jegyeséhez, hogy a lakadalom után csak ők ketten maradjanak a házban. „Mert két asszony soha se volt jó egy házban”. Mikor ezt megtudtam, elkészítettem az új pár-félszékét, puhára, blatosra, kedvesre. Gondoskodtam, hogy az álskamra tele s a fehérnemű szekrény rend-

ben legyen. Aztán az esküvőt megelőző napon felhőktől terhes nyári alkonyatkor órszecsomagtoltam kevés holmimat. Egyetlen értékes gyűrűmet lehuztam s a többi apró, bátyámtól kapott ékszerrel együtt szépen betettem szekrényébe.

Ha szive elhidegült tőlem, ha elküld magától, ha szeretetét visszaveszi tőlem: ugyan minek volna nekem az a csillogó holmi?

Aztán, hogy elkészültem, Lili bölcsőjéhez közeledtem, lábujjhegyen. Utoljára — oh, hogy meg nem szakadt szívem! Utoljára hadd csókolkolom meg . . .

Bátyám utamat állta s rám szólt:

Fel ne költsd! Ugy is olyan nyűgös.

És távoztam csók nélkül, roskadozva. Nem volt már szükség rám! Nem nézett utánam senki, csak egy öreg sváb paraszt asszony keredkedett fel mellém a kocsihoz, alig értünk a legközelebbi pusztahoz, süvített a szél, jött a vihar! Vastag sötétség borult reánk, melyet vésztojós távoli dörgés közt cikázó villámok hasítottak ketté.

S ebben az adáz sötétségben, egy düllő uton, két utonálló ugrott föl mellettünk az árokból s megragadta az első ló zabláját.

A mi kevés pénz nálam volt, fenyegetésükre odaszórtam nekik. Még többet kértek . . . szerencsére az első ló ki rugott, a többi is neki vadult semi tovább vágattunk, viharban, záporban, hátrapillantgatva a szitkokat szóró üldözők felé.

Hisz ez nem is tartozik ide! Eszembe csak azért jutott, mert egész további életem olyanná alakult, mint ez az út. Rám borult az örökös

magány banatos sötétsége, mit csak a sors egy-egy újabb villámcsapása szakított meg. Járak egyedül . . . nem kisér senki . . . viharban, vészben. S ami szívbéli kincsem van: abból kifosztanak . . .

Egy hónappal elutazásom után azt álmodtam, hogy Lilike meglátogatott, uszályos fehér selyemruhában. Ajkán, kicsi korában oly mosolytalan ajkán búbajós mosoly ragyogott. Hosszan csókolt, fülembé sutogott:

— Kis mama, menyasszony vagyok — boldog vagyok. Köszönöm, hogy olyan nagyon szeretted — Isten áldjon meg!

Később tudtam meg — idegenektől — hogy akkor éjjelen szenvedett ki Lilike.

A családi élet búbajós paradicsomának kapui nem tárultak fel előttem soha többé. Nem nyitotta senki — én meg nem fessegettem. De minden évben egyszer — mikor a pünkösdi lángnyelvek alá szállnak, s hivalkodóan virul a bazsarózsa: szívem megreszket, mint akkor . . . egyszer . . . s kezd szólani, más idegen nyelven.

A kicsi hely, melyet rajta egykor egy szerelmes, önfeléd, vakmerő csók megpörkölt: elkezdett sajogni.

Eszembe jut — György, a vadembet. György — kit tapasztalatlanságomban nem értettem meg. A fehérnajú, kedves, jó György, ki egy olyan csacsi kis lánynak, a milyen én voltam, olyan félelmes, férfiszíveket gyöngédre vagy kegyetlenre jóra vagy rosszra átalakító hatalmat akart lennére letenni, mint a minő ebben az egyetlen, búbajós varázsigében rejlik: feleség!

Az indítvány így szól:

— Tekintettel arra, hogy a nemzeti párt vezetői semmi eszköztől sem riadnak vissza, csak hogy az egész tót népet hálójukba kerítsék;

tekintettel arra, hogy a nemzeti párt előcsahosál a „pánszláv” elnevezést immár nem tartják magukra nézve megbélyegzőnek, Hodzsa szerint a „pánszláv” szó megtelezés számba mën;

indítványosom, hogy ezt a szociáldemokráciával bélelt, Cseh- és Morvaország felé nyíltan gravitáló, haza- és vallásellenes pártot — ezentul ne nevezzük se „tót nemzeti-ség”, se „pánszláv” pártnak, hanem az öt erkölcsiéül fogva méltán megillető: „fekete bandá” nak.

Használjuk ezt a kifejezést a közéletben, a lapokban és különösen a választási mozgalmakban, hogy így mindenki, akiben az önértetnek csak parányi része van, megszűnjen elkerülni ezt a „fekete bandá”, mint akár valaha a tiszták kerültek a belpolitikákat.

Mindenestre súlyos kérdés, mely megoldásra vár. Bonyolultabbá fog válni az ügy, ha a szociálisták ragaszkodni fognak az ő elnevezésükhöz; elvégre ezt a két szót: *fekete banda*, amolyan védjegy félnék lehet tekinteni, melyet nem bitorolhat akárki büntetlenül.

A szökés párosan...

Mocsáry a mocsárban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 24.

Mocsáry Ödön a budapesti Atlantic teniszklubjának részvénytársaság fiatal hivatalnokai hónapok óta bensős viszonyt folytatott Markovits Jolán nevű buffet-lánnyal. A szerelem költséges passió lévén, Mocsáry egy napon elhatározta, hogy eret vág kenyéradó gazdáján, az Atlantic r. társaságon pár ezer korona erejéig s azután szeretőjével együtt megszökik. Hogy a gyanút magáról jó előre elhárítsa, a múlt év október 8-án azzal a kifogással, hogy jövedelmezőbb állást kapott, lemondott hivataláról.

Két nap múlva azonban újra bement az Atlantic-hoz s ott azzal az ürügygel, hogy levelet akar írni egy 5000 koronáról szóló utalványt írt alá, amelyet astán aláíratott Engel Pállal az angol-osztrák-bank budapesti fiókjának igazgatójával s a pénzt felvette. A pénzből 1150 koronát átadott Markovits Jolán nővérnek Gara Izsóné, szül. Markovits Malvinnak megőrzés végett. A többi pénzzel pedig szeretőjével Berlinbe utazott.

A károsult r. társaság feljelentésére a rendőrség megkeresésére csakhamar letartóztatták a szökevény párt Berlinben. A megindított kiadatási eljárás során Markovits Jolán védője, Uj Székely Dezső dr. belgásolta, hogy védenca nem tudott arról, hogy Mocsáry bűnös uton szerzte meg a pénzt. Erre aztán a m. kir. igazságügyminiszterium elállott Markovits Jolán kiadatásától s a berlini rendőrség a csinos lányt csakhamar szabadon is bocsátotta. Mocsáryt ellenben a lefolytatott kiadatási eljárásán haza hozták Budapestre s a kir. ügyészség indítványára minősített csalás büntetéseért, Gara Izsóné szül. Markovits Malvin ellen pedig únpártolás vétségéért indult meg az eljárás.

Ez utóbbinak azt rótták fel bűnül az ügyészség: hogy eltagadta, miszerint Mocsárytól pénzt apott megőrzésre. A megtartott háskutatás kalmával azonban megtalálták elrejtetten az 150 koronát. A kir. ügyészség — miután Markovits Jolán ellen már régebben megszüntették

az eljárást, — most csak Mocsáry Ödönt és Gara Izsóné szül. Markovits Malvint vádolta meg. A vádirat ellen Uj Székely Dezső dr. kifogásokkal élt. Ma tárgyalta ezen kifogásokat a törvényszék vádtanácsa s helyt adva a védő azon érvelésének, hogy a jelen esetben nem minősített, hanem egyszerű, magánvádra üldözendő csalásról van szó: Mocsáryt az ügyészi vádirattól eltérőleg a btkv 379. § ába ütköző csalás büntetéseért, Gara Izsóné szül. Markovits Malvint pedig únpártolás vétségéért helyezte vád alá.

Kardalososk sztrájkja.

A goromba karmester.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 24.

A haladó kor mind újabb és újabb meglepetésekkel szolgál az élet eszerítele megnyilvánulásában. Hallottunk szabósztrájkokról, kőműves-sztrájkokról, sőt a „Varázskeringő”-ben szerelmi sztrájkokról is. De ami ma Debrecenben történt, az merőben újszerű dolog. Zilahy Gyula színházátának kardalososnői a karmester sértő viselkedése és durva kifakadása miatt sztrájkba léptek. A délelőtti próba megakadt, mert a mélyen megbántott hölgyek a színházból nyomban eltávoztak, csakhamar újabb bonyodalomfejlődött, mert a lovagias kardalososok azonosították magukat a hölgyekkel és csatlakoztak a sztrájkhoz. Zilahy közbenjárására a karmesternek formálisan bocsánatot kellett kérnie a kar tagjaitól, akik ezután szépen sorba állottak és folytatták a próbát ott, ahol elhagyták.

Az érdekes esetről Debrecenből a következőket jelentik:

Ma délelőtt az itteni színházban próba közben Mártonffy György karmester a karhölgyeket becsületeükben durván megsértette. A megbántott nők számszerint tizenötön erre rögtön tüntetőleg kivonultak a színpadról és kijelentették, hogy amíg elégtételt nem kapnak, nem jelennek meg sem a próbákban, sem az előadásokon. A karmester azonban nem volt hajlandó bocsánatot kérni, sőt azt válaszolta, hogy amit mondott, abból nem von vissza egy szót sem.

A női kar tagjai ekkor felkeresték Kovács József polgármestert és arra kérték, hogy szerezen nekik elégtételt a rajtuk esett sértésekért. A polgármester megígérte, hogy interválni fog, a hölgyek pedig három tagu küldöttséget menesztettek a karmesterhez, hogy vele a meg egyezés módjairól tanácskozzék. Mártonffy a deputációt ridegen fogadta és újabb sértésekkel illette a nála megjelent hölgyeket.

Az esetről tudomást szerzett Zilahy Gyula igazgató is, de nem óhajtott beavatkozni az afér elintézésébe.

A helyzet azonban rövidesen veszedelmes lett, mert a férfi kardalososok kijelentették, hogy megbántott kolleganóikkal teljes szolidaritást vállalnak. Nyomban ott is hagyták a színpadot és megfogadták, hogy az ügy elintézéséig sem a próbákban, sem az előadásokon részt nem vesznek.

Zilahy erre hozzá fogott a békeközvetítéshez, mert attól tartott, hogy az esti operet-előadást a karszemélyzet sztrájkja miatt nem lehet majd megtartani. Rívette a karmestert, hogy kérjen bocsánatot a megsértett hölgyektől.

Az aktus még a délelőtti folyamán megtörtént. A színpadon összegyülekezett az egész társulat és Mártonffy karmester egy papírlapról olvasta az előre megszövegezett bocsánatkérő nyilatkozatot.

A hölgyek diadallal fogadták az elégtételt és miután kikötötték, hogy a sztrájk miatt senkinek sem eshetik baja, nyugodtan folytatták a másfél órára félbeszakadt próbát.

A divat reformja.

Budapesti levél.

Budapest, március 24.

Arra a sok kíváncsi kérdésre, hogy mit hoz a tavaszi divat, csak ennyit mondhatunk: sok csinosat, sok eredetiséget, de aránylag kevés igazán újat. Félreismerhetetlen jeleit csak annak látjuk, hogy lassankint átmegyünk egy új stílusba, mely egyelőre csak kis mértékben, de mégis érvényre engedi jutni az ember igazi alakját.

A tulajágosan diszes derékat már csak fiatalosan karesu alakok viselik, egyebekben a nagyobb egyszerűség jelképezi az elegáns öltözködést. Mindennel egy vagyunk, hogy ha valamit meguntunk, annak ép az ellenkezőjét keressük és így remélhetjük, hogy talán nem is sokára, már csak az egyszerű modellek lesznek keresettek. Csak hogy a fényűzést ez azért nem fogja háttérbe szorítani, hanem valószínűleg még növelni fogja. A divat megteremtette a maga iparát; azt hirtelen semmivé tenni nem lehet s mint eddig: a csipke, szalag és himzés továbbra is keresett disze lesz a ruhának, csak hogy egyszerűbb, kevésbé feltűnő alapon és ennek megfelelő kivitelben.

A princessze-ruha megmarad uralkodónak ezen a tavaszon is és megfelelő társa az ugynevezett miederszoknya. Egyik előkelő divathölgyünkön láttunk egy posztóruhát, princessze formában, minden dísz nélkül. A ruha lefelé szélesedik és dus redőkben hull alá. Felfelé, a vállpánt egészen keskeny és szinte olyan, mintha már csak a bluznak akarna díszre lenni. Az ujj kivágása derékig nyitott, lehetségessé teszi, hogy a ruha viselője teljesen szabadon mozogjon, tehát amolyan par excellence reformruhát mutat, anélkül, hogy túlzottan kényelmes lenne.

Láttunk egy világos selyem muzlinbluzt, melynek eleje s felső ujjja pettyes tüllből készült. A bluzt magát okkerszínű applikát himzés díszíti, a kimonoujjakat nagyon keskeny cobolyesik. Régi arany, csomózott flórszalag kuszik a könyök dudorán át. A hozzávaló miederes szoknya sötét barna szatín; oldalt apró szegélyekben van felvarrva, úgy hogy az előrés az öv alatt felhúzódik egy keveset — és ráncot képez, olyan ujtás ez, mely mutatja, hogy változott a szoknya szabása is.

Még alig egy év előtt nem tudták elég szorosán kifeszíteni a szövetet a csipő körül. Most meg a sima szabású szoknyákra tunikát borítanak.

Különösen megkedvelték a fehér tüll ruhát, mely amolyan középformát képez a reform és empire közt. A rövid uszályos szoknyán sajátságos van, mely a megrövidített *manteau de cour* hatását kelti. A mintás tüll gazdagon van díszítve himzés-sel és gipür betétekkel, míg köröskörül széles selyemrojt szegélyezi és mindez abban az új színben, amelyet legjobban a vereshagyma héjához hasonlíthatnánk. A rövid derék eltűnik a mély ráncokba rakott fisű alatt, melynek a pazar bőségű ujj mintegy folytatását képezi.

Amióta egész télen könnyű, habos ruhákat, s a prémes kabát alatt világos, vékony bluzokat láthattunk még a házon kívül is, a tavaszi ruha fogalma már nem képez amolyan elkülönített valamit és nem egy ruha, melyet majd egy-egy melegebb tavaszi napon láthatunk, ép úgy megfelelően valamely elkésett mulatságra, mint ahogy bátran viselhetné a tulajdonosa a nyár elői valamely kiránduláson.

Nagyobb átmenetet már csak azért sem észlelhetünk, mert Budapesten a bőjtői multságok, házi bálók eltartanak husvétig, amikor már a hölgyek az utcai ruhájokkal is kimondják a nyárelőt. Hi-

szen már most is, amikor a nap alig alig mosolygott le reánk kissé barátságosabban, nagyon sok szalmakalapot láthatunk. Ezzel is siettetjük az időt, mely pedig amugy is elég gyorsan mulik el felettünk.

TARKASÁGOK.

Makó és Jeruzsálem. A tegnapi esti *Justh-Thomán* hangversenynek különös közönsége volt. A megyei koalíció teljes számban felvonult, sőt Makóról is szép számmal érkeztek a dilettáns zeneőrök, hogy a tata fiának néhány tapsorkánál kedveskedjenek. *Justh*, a fiatal, de kiválóan képzett zongoraművész ugyan a makóiak lokálpatriótizmusa nélkül is megkapta volna a jól megérdemelt tapsokat, de a makóiak nem törődtek ezzel. Több jóképű magyar eszében jelent meg, úgy, hogy a hangversenyterem, amely eddig a sötét férfiruhák és estélyi női öltözékek találkozó helye volt, igen különös színezetet mutatott.

A hangversenyen megjelent egy szellemességéről híres aradi uriaszony is, aki a szokatlan közönség láttára odafordult a kísérőjéhez

— Végre *Makó* is megjelent a hangversenyen! Eddig ugyanis csak *Jeruzsálem* volt itt képviselve...

As első név. Ez a história a redakcióból való. Tudvalevő ugyanis, hogy ahol valami gyűlés történik, ott nem az a fődolog, hogy a gyűlés lefolyása híven és pontosan legyen megírva, hanem az, hogy a jelenvoltak névsorából senki ne hiányozzék.

A minap történt, hogy egy értekezletről tudósítást küldöttek egyik aradi lap szerkesztőségébe. Névsorral ellátott tudósítást. Az értekezleten több kapacitás volt jelen, a tudósítás küldője azonban egy szereplőnévadásáról ismert, de különben meglehetősen tartalmatlan ur nevével tette elsőnek. Az egyik kolléga, aki a tudósítást kézhez kapta, bosszankodva kiáltott fel:

— Nohát, ez mégis szemtelenség! Éppen X-et teszik legelőre!

A másik munkatárs nyugodtan közbevágott:

— *Legelőre?* És te ezen felháborodsz? Hiszen tényleg *oda való!*

A hasonlat. A vasárnapi debreceni népgyűlés egyik szónoka *Molnár Jenő* volt, aki gunyos szavakkal emlékezett meg arról, hogy az antidinasztikus *Barabás Béla* milyen barátságos asztalszomszédja volt a királynak.

— Ugy volt az, atyámfiai — mesélte *Molnár Jenő* a debreceni népnek — hogy *Barabás Béla* a *császár marhába verte ki a pipáját*...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Délután: *Vig özvegy*, operett. Este: *Scherlock Holmes kalandjai*, színmű. *Mariházy Miklós* fellépésével. (C bérlet.)

Csütörtök: Estmenyi férj, színmű. *Mariházy Miklós* bucsufellépésével. (A bérlet.)

Péntek: A tündérszerelem, operett. (Bemutató előadás. (B bérlet.)

Szombat: A tündérszerelem, operett. (C bérlet.)

Mariházy bucsuja.

Arad, március 24.

Ma este kezdte meg *Mariházy Miklós* három estére terjedő bucsuját *Sardou* és *Najac* „Váljunk el” című szellemes vígjátékának *Des Prunelles* szerepében. *Mariházy Miklós*, aki nemrégiben *Kecskemésten* színiigazgató lett, virágvasárnapkor megvált az aradi színházról, amelynek hat év óta, amióta tenát színész lett, tagja volt. És ha a színiigazgatóvá történt megválasztását előléptetésnek, vagy diadalnak, avagy bármiféle sikernek tekintjük is és ha mi *Mariházy* eme sikerének örülünk, nem tudjuk,

hogy ez örömnél nem-e nagyobb bennünk a szomorúság és sajnálkozás az ő távozása felett.

Ezt a szomorúságot éreztük ma is, amikor egyik legparádásabb szerepében, egyik legjobb alakításában bucsuzott el az aradi közönségtől. Játékáról, művészetéről új dicséretet nem is mondhatunk. Megkapta ő azt a közönség és kritika részéről egyaránt minden egyes alkalommal, megkapta ezt ma este is, a szűnői nem akaró nyílt színi tapsokban és a felvonások után sűrű kihívásokban. És valóban *Mariházy* játéka, intelligenciája ma este csak növelte és megerősítette az aradi közönség szeretetét. Joggal reméljük, hogy ezután is mint vendéget gyakran fogjuk viszontlátni az aradi deszkákon a kedvenc művészt.

Egy másik érdekessége is volt a ma esti előadásnak: *L. Zsó* Irma asszony fellépte, aki ma negyedik szerepében mutatkozott be az aradi közönségnek. *Cyprienne*-t játszotta kedvesen, sok ambícióval és ha a kezdőket megillető jóindulat és elnézés szemüvegén keresztül bíráljuk meg mai alakítását, azt is mondhatjuk, hogy jól.

Ma este leendő direktorának volt partnerje és lehet, hogy éppen ez volt elfoglaltságának, zavarának oka. De ha leszokik a gyors, hadaró és sokszor értelmetlen beszédmodorról, úgy ezt a szerepet jobban, még sokkal jobban is el fogja tudni játszani.

Delly pompás *Adhemár*-jával és kisebb szerepeikben *Várnay*, *Zalay* és *Ujj Kálmán* osztoznak még a sikerben. *Faludi* ma ismét neveltségű operett-figurát csinált a főpincér szerepéből. Ugyilátszik, nem tudja megszokni azt, hogy néha a főlétszintnek is kell játszani, nem mindig a karzatnak. G. A.

* **Ünnepi előadások.** Holnap, gyümölcs öltő boldogasszony napján két előadás lesz a színházban. Délután mérsékelt helyárrakkal *Lehár Ferenc* diadalmas operettje *A vig özvegy* kerül színpadra *Kállay Jolán*nal a címszerepben. Este *Mariházy Miklós* bucsuzik a *Scherlock Holmes* című angol színműben.

* **Az Eggenberger-féle aradi képtárlat** iránt folyton nagy érdeklődés mutatkozik a műpártoló közönség körében. Az érdeklődés tárgyát nemcsak élő jeleseinek nagy kvalitású művei képezik, hanem az a körülmény is, hogy ez az első tárlat Aradon, ahol a magyar festőművészet elhunyt kitűnősei egész kollektívával vannak képviselve. *Munkácsy*, *Barabás*, *Keleti*, *Lotz*, *Mészöly* és *Teleky* képei közül a legtöbb oly mérsékelt áron szerezhető meg, hogy a szerényebb anyagi viszonyok között élő gyűjtőnek is alkalom kínálkozik egy-egy kisebb méretű, de értékes relikvia vásárlásához. Az ipartestület dísztermében levő tárlat anyaga mindenképpen a legválogatottabb. *Vastagh György*, *Margitay Tihamér*, *Eder Gyula*, *Neogrady Antal*, *Baditz Ottó*, *Pálya Celesztin*, *Deák-Ebner* pompás zsáner képei, *Spányi*, *Kézdi-Kovács*, *Tölgyessy* tájképei, *Pallik*, *Vastagh Géza* állatképei és a többi, összesen mintegy 130 festmény a legkényesebb igényeket is kielégítik. A művásár már szépen megindult és Eggenbergerék tárlatáról előreláthatólag jelenékenyebb számú kép kerül az aradi szalónok falaira. A mai napon meglátogatta a tárlatot a rajztanár vezetése alatt a főreáliskola ifjusága.

* **A Tündérszerelem főpróbái.** *Bartos Ferenc* és *Huszka Jenő* gyönyörű mesejátékából, a „*Tündérszerelem*”ből tegnap tartották meg az első főpróbát az aradi Nemzeti Színházban. A legnehezebb szcenikai kérdést is fényes sikerrel oldotta meg a darab rendezője és a főpróba sikerét tekintve valószínűleg színházi esemény lesz a pénteki bemutató.

* **Az Uránia színház** kifogyhatatlan szenzációs meglepetésekben. A szerdai bemutatóra kerülő új műsoron olyan bámulatos mozgóképek szerepelnek, melyek mindegyike külön-külön érdekfeszítő és a közönség legna-

gyobb tetszésére érdemes. A műsort amerikai képek alkotják, melyek közül az egyik egy izgalmas háborút mutat be, ahol a benszülöttek nyilakkal küzdenek a modern fegyverek ellen. A tengerész szerencsésje című kép szintén amerikai felvétel és remek természetes keretben mindenképp gyönyörködtet, egy érdekfeszítő történetet mutat be. Ezen számok az új műsornak nagy vonzerőt kölcsönöznek. Az új műsort először az ünnepi publikumnak mutatják be, csütörtökön és pénteken megismétli.

* **Bosznay István** Aradon. Ma este zárult be *Neogrady* Antalnak kiállítása, holnap a még megmaradt kevés számú kép lekerül a falról és helyüket *Bosznay István* képei foglalják el. A nagy siker és lelkesedés, mely a fővárosban a kiváló fiatal festőművész képei iránt megnyilvánult, Aradon sem lesz kisebb. Az elragadtatás és őszinte csodálat *Bosznay* genialitása iránt pedig a műértő közönség részéről nem divat, hanem igaz megbecsülése egy nagy tehetségnek. Olyan tehetség, melyet a külföld is osztatlan elismerésben és dicséretben részesített és amelyről a Nemzeti Szalonban rendezett kollektív kiállítás alkalmából a fővárosi lapok a legnagyobb elragadtatással írtak. *Bosznay* tárlatát szintén a *Weisz és Klein* cég rendezte a szokott műzálással. A megnyitásra *Bosznay István* is jelen.

ARADI KABARET.

Ballada a márciusi hóról.

A mai napon leesett az a márciusi hó, amely megszépít mindazon hölgyeket, akik megmossanak benne.

Egy bájos feminista néni,
Akinek elve kőszilárd,
Több ízben mondta, hogy a nőknek
A szépség nem használ, de árt.
A szép asszonyt megostromolják,
Nyomába csók és bók fakad:
Egy hithű feminista nőnek
Bájosnak lenni nem szabad,
Egyáltalában nem szabad.

Tükörbe nézni durva vétség,
Amely az egyenjogúknak árt:
Pudert használni szinte véték
És *Margit-Crém*et legkivált.
Nem szépség kell ma már a nőknek,
Hanem csak jog és újra jog. —
Mert jönnie kell oly időnek,
Mikor a nő szavazni fog,
Községenként szavazni fog.

Es egyik márciusi reggel,
Történt a fenti bús eset.
Ibolyanyitás idejében
Komoly, sőt hideg hó esett.
Hó, amely elaggot mamákat
Széppé varázsol hirtelen:
Oh, milyen kár, hogy minden hóban
Nem terem ily csudás elem,
Ily szellemdús, dicső elem!

S a bájos feminista néni,
Kinek az elve kőszilárd,
S ki hangsúlyozza, hogy a nőknek
A szépség nem használ, de árt: —
A hó láttára szobalányt hív
És szigorúan szól neki:
Elveim fenntartása mellett
A mosdó tálat tegye ki,
Hógyújtás végett
Határozottan tegye ki!

—zab.

A nap furcsaságai.

* A repülő ház.

Az ember vagy korán, vagy későn születik. Ha korán születik kevesebb a gondja, ha később születik több a kényelme. Szóval mindenkor jobb az élet, amint ma.

Mert hát ma még csak csiga lépésekkel megyünk az E dorádó felé, a melynek eljöveteletét azonban és ezt a *Batthányi* Tivadar szakállára mondjuk oly biztosra vehetjük, mint a milyen biztos, hogy *Holló* Lajos önnálló bankdirektor lesz.

Micsoda parodicsomi élet lesz, ha az ember a jobb zsebében egy villamos batteriát hord amelyet összeköt a cipője talpával s úgy fut mint az automobil.

A balzsom étten ellenben egy másik töltött batteria huzódik meg szerényen, amely a hátán alkalmazott szárnyakban végződik. Egyet igazít a nyakkendőjén s kellemes emelkedést érez. El kezd repülni s míg a nyakkendője másodszor is megigazítja, s azt mondja, hogy: ott legyen a hol akarom, már is a babájáról van, aki a legujabb rendszerű házban lakik.

Ez a legujabb rendszerű ház, a mai teljes földi boldogságot jelent s ami a nap szenzációja.

Egy ángliusz találta ki. Mit nem találnak ki ezek az ángliusok? A hideg vértől az önmelegítő bokavédőig minden angol találmány. Legalább nekünk úgy adják be, tudva azt, hogy a magyar parlamenttől legutolsó bogárháti kunyhóbéli magyarig roppant szimpátiával viseltetünk a ködös Albion fiát. Még a bőszaragu Rakovszkynak is imponál, ha Visontai Soma magyar királyi forradalmár és udvari tanácsos, angol példára hivatkozva szívja vissza a darabont kormány vád alá helyező indítványát.

Aradon egy ángliusz járt a minap s felkereste *Varjassy* Lajos polgármestert s fészeken megállva előtte, mintha seprőnyél futott volna végig belsejében a következő szókra nyitak ajkai.

Sire!

Ön sürgönyöz nekem ma és rendel nálam egy kórházat, ön sürgönyöz nekem holnap és rendel nálam egy iskolát, ön sürgönyöz nekem és rendel nálam egy vágóhidat, egy kulturpalotát, szóval amilyen házat csak akar és én azt huszonnégy óra alatt szállítom. Prompt, Kassa sconta nélkül, pakkolást nem számítva.

A szelíd lelkű polgármester azt hitte, hogy az angol megbolondult s a villanyos csengetyűhöz akart nyulni

Az angol vasmarkalival akadályozta meg ebben.

Sire! Ne csengessen a szolgálnak, mert engem nem kell megkötni. Ellenkezőleg én akarok Araddal üzletet kötni. Én tudnillik, és ezt eifelejttem előre bocsátani, a szétszedhető és összerakható éjjeli ház, nappal is ház, feltalálója vagyok. Uram! én hamarabb megépítetek egy házat mint a Barnum és Bailly a reklámciikuszt, én hamarabb szétszedek egy palotát, mint a városatyák az ön javaslatait. Az én házam olyan mint a parapló. Ha esik szétnyitom. Ha süt a nap összecukom. Két gerenda bő szőrrel bélelve, deszkával összekötve, cinnel befödne mint otthon hever a padlásomon. Egy sürgöny és én már számítok, jövők, kipakkolok és felállítom a házat. Egy két, három és négy emeletes palotát, kis és kisebb házat, templomot, kórházat, kulturpalotát, mindent mi Aradnak kellemes. Uram, rendeljen, tekintse két neveletlen gyermekemet és rendeljen.

— Nekem van házam, szállott a polgármester, a városnak meg nincs pénze!

Goddam! Ez baj. De seb j. Tudja mit polgármester ur azért köthetünk üzletet. Van nekem más cikkem is. Specialis magyar viszonyok számára készült. Halgasson csak ide.

Ugyebár ön tart egy csomó végrehajlót és tart egy bejelentő hivatalt. A végrehajlót itt tudja meg, hogy hol lakik az adós, akit végre akar hajtani, és ezért a bejelentő hivatal iránti gyűlölet konkurrál a végrehajlók szemből érzett szeretettel. Nos ez a jövőben meg fog szünni.

Meg fog szünni, mert nekem van még egy találmányom. És ez az ugynevezett *repülő lakás*, vagy ma itt, holnap ott!

Nem kell más, csak től-m kell egy ilyen lakást venni. Négy pózna kiömvé löszőrrel, egybekötve de-zkákka. Rugókra jár. Egyet nyomnak a lakáson s oly kicsire törpül össze, hogy a télikabát zsebében elfér. Nyáron természetesen az überciher zsebében is meghuzódik.

Ha jön a végrehajlót s önt keresi a Batthányi-utcában, ahol zsebre rakhatóvá, ma itt holnap, ott című repülőlakása van, akkor csak csettenés és a lakás már is eltűnt a föld színeről s a végrehajlót ha még oly híthű unitárius is, ott áll mint a mádi mohamedán.

Volt ez már itt, volt ez már valahol? Sire! Ez a földi paradicsom, ez az E dorádó!

Képzelve, egyik polgárnak randevuja van valamelyik hölgy lakásán s kedves neje egy névtelen levélből megtudja, hogy hol van ez a lakás. Mire öngyagsága odaér, hogy inflagranti-bus rajta kapja a csapodárt, férjem uram ma itt, holnap ott című repülő lakással a mellényzsebben már a korzón sétál.

Ezentul senkit se lehet sehohol sem találni. A vendégek elől, a hitelezők elől, az anyósok elől úgy lehet bujni, mintha a föld nyelte volna el őket.

De tovább megyek. (Bár már látnám, sőt hajlja befelé *Varjassy*.) Arad meg tudja régi állomáshelyét s átsétál egyszerűen Szegedre és viceversa Sire! Azt kérem, hogy egy repülő ház készítő gyár számára, melyet Aradon akarok létesíteni, szerezzen nekem városi szubvenciót.

— Uram, — szállott részvételtjes hangon *Varjassy* polgármester — szállít ön elmegegyintézeteket is?

— Nem Sire! Azokat megtartom magamnak. Szóltott és komoran távozott, subvenció kérvényét és nem a legjobb benyomást hagyva hátra a polgármesternél.

HIREK.

Kórista-sztrájk.

Arad, március 24.

A debreceni színház kardalosi sztrájkba álltak, mert a karmester megsértette őket. A karmesternek bocsánatot kellett kérni, hogy a kóristák újra megszólaljanak.

Igy nagyon rendén volna. A kardalos, ha mindjárt névtelen katonája is a színművészetnek, semmi esetre se áll olyan alacsonyan az emberek között, hogy a tisztességes hangot magával szemben meg ne követelhetné. S a mint a német újságírók a parlamenttel szemben némák maradnak, a míg Gröber képviselő az inzultust vissza nem vonja, nekik is joguk volt hasonló fegyverhez nyulni. Annál inkább, mert — a mint a példa mutatja — eredményt értek el vele.

Hanem a dolognak van más oldala is. A karban, különösen a színházi karban föltétlenül szükség van fegyelemre. A kik valaha fegyelmet rekviráltak, azok tudják, hogy ennek eléréséhez igen sokszor szükség van, ha nem is sértegetésekre, de kissé erőteljes hangra. Majdnem úgy van ez, mint a katonaságnál, a hol tilos ugyan a káromkodás, de szükséges. A debreceni karmester valószínűleg tullepte a határt, de abban, hogy nem maradt a szelidség vizein, nem hibázatható.

Most azonban a karmester tekintélye és vele együtt a fegyelem oda van. A karmester, aki Canossát járt, nem dirigálhat. Azaz ezt teheti, de nem uralkodhatik. Sohase biztos benne, hogy mikor köveit el rajta a bocsánatkérés. Legfőlegb úgy biztosíthatja magát a baleset ellen, ha a Kraftausdruck kiejtésénél a megkövetést mindjárt előre becsátja:

— Már bocsánatot kérek, de ez a zürzavar — disznóság!

Igy aztán nem lesz baj.

A jó tipek.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 24.

Mudris Árpád jóképű, nyulánk természetű, intelligens külsejű fiatal ember, akinek a játékban is, a szerelemben is szerencséje volt, de — hiszen a szerencse forgandó, cserbenhagyta és *Mudris* Árpád, a jóképű fiú a mai éjszakát a budapesti főkapitánysági fogda egyik zárkájában töltötte.

Mudris Árpád mesterségére nézve lovász. Valamelyik versenylóállónál volt alkalmazásban és egészen bizonyosan tudta, hogy ha a totin és a bukiknál játszhatna, nyerne, mert összeköttetéseinél fogva meg volt a szerencséje, személyes ismeretségben állott a versenyparipákkal és a szokékkal s előre tudta, ki fog győzni, de nem volt pénze.

Amilyen szerencséje volt, ezen a bajon is segített. Megismerkedett az őszi versenyek alkalmával egy gyógyszerész özvegyével, annak a pénzével játszott és nyert.

Néhány héttel ezelőt elmondotta az özvegynek, hogy neki Bécsben sok ékszere van zálogban, kiváltására 1400 koronára lenne szüksége, az ékszereket azután odaadná az özvegynek.

Az özvegy odaadta az 1400 koronát, de az ékszerekből semmi sem volt igaz. *Mudris* nem Bécsbe, hanem szülőhelyére, Jászárokszallásra utazott, ottan felvette 8000 korona örökségét, a 9400 koronával utazott Nizzába, ahol lóversenyek voltak és nyert 16.000 koronát.

Mudris nem érte be ennyivel, egyszerre milliómossá akart lenni, 25.000 koronával a zsebében Montekaróba utazott és rouletten két nap alatt elveszítette minden pénzét, úgy hogy bankköltegen küldték vissza Budapestre.

Itten aztán kellemetlen csalódás érte. Az özvegy nem volt hálás a jó tipekért, csalás miatt följelentette a sportférfiut, kit a rendőség már várt és rövid kihallgatás után le tartóztatott.

— *Andrássy* a városok helyzetéről. *Budapesti* tudósítónk jelenti: Miskolc város küldöttsége tisztelgett ma *Andrássy* Gyula belügyminiszternél és diszpolgári oklevelet adott át neki. A város diszpolgárságát a belügyminiszter azzal érdekelte ki, hogy Miskolcot törvényhatósági

joggal ruházta fel. A tisztelgés után bankett volt a miniszter tiszteletére, amelyen Andrassy hosszabb beszédet mondott a magyar városok helyzetéről és a többek között ezeket mondotta: A magyar nemzet egész ereje a multban a fentartásra fordított küzdelemben merült ki és a magasabb kulturumban nem vehetett annyi részt, amennyi tehetsége szerint megillette volna. A magyar polgárság, a városok hivatása ezt a történelmi mulasztást pótolni és a magyar kulturéletet az intenzív fejlődés útjára vinni. A legsürgösebb feladat, hogy a városok helyes magyar közgazdasági politikát folytassanak s nemzetiségekre és felekezetekre való széttagolás nélkül egy egységes magyar nemzeti társadalmat teremtsenek, amely nem nézi, hogy kinek mi a felekezete, mi az anyanyelve, hanem csak azt, hogy hű fia-e a magyar hazának.

— József főherceg Kisjenőn. Kisjenői tudósítónk táviratozza: József főherceg ma reggel Libits Adolf udvari tanácsos, jószágkormányzó kíséretében néhány napi szalonkavadászat céljából Kisjenőre érkezett. A vadászat már ma reggel kezdetét is vette s azon a kisjenőiek közül hivatalosak voltak: *Tabajdi* Sándor kir. ítélőtáblai bíró, *Csikay* Gyula főszolgabíró, *Kirileszku* Gyula kir. közjegyző, *Bayer* György gyógyszerész.

— Felrobbant löporgyár. *Santiago de Chile*-ből táviratozzák: A Batuco-tó melletti löporgyár tegnap este a levegőbe röppült, aminek következtében hallomás szerint több szomszédos falu elpusztult és sokan életüket veszítették. A szerencsétlenség színhelyére segédvonalat küldtek ki. A kárt 3 millió piasterre becsülik.

— Hosszu Vazul lugosi püspök Aradon. A görög katolikusok Lugoson székelő püspöke, Hosszu Vazul tegnap Aradra érkezett s látogatásokat tett. Tisztelgett *Varjassy* Lajos polgármesternél, aki előtt köszönetét fejezte ki a törvényhatóságnak azért az előzékenységért, melyet ez a görög katolikus hitoktató választásával vele szemben tanúsított. Meglátogatta *Pap* I. János görögkeleti román püspököt, akit azonban nem talált itthon. *Pap* püspök ugyanis Budapesten tartózkodik s részt vesz a *Gozsdu*-alap közgyűlésén. Helyette *Ciorogoriu* Román papnevelő-intézeti igazgató fogadta a lugosi püspököt. Dáiban a püspöki aulában ebéd volt a vendég tiszteletére, amelyen részt vettek: Hosszu Vazul püspök, *Boross* János dr. lugosi görögkeleti kanonok, *Ciorogoriu* Román igazgató, *Oncu* Miklós dr. és *Goldis* László képviselők, *Luka* Laureán aradi görög katolikus esperes, több szentszéki főtisztviselő. Hosszu Vazul az ebéd folyamán felköszöntőt mondott a távollévő házigazdára.

— A berlini újságíró sztrájk. *Berlin*-ből jelentik: A birodalmi gyűlés mai ülésén hir szerint *Gröben* képviselő nyilatkozni fog a hirlapírókkal felmerült konfliktusról, amelyet az egyes pártok megbízottjainak nyilatkozata fog követni. A parlamenti tudósítók ezek után újból tanácskozássra gyűlnek össze, hogy a további teendőket megbeszéljék. Lehetséges, hogy Bülow kancellár ma el fogja mondani nagy exorzéját a külügyi politikáról, mert szemrehányások értek a miatt, hogy tegnap a hirlapírók távollétére való tekintettel beszédét nem mondta el. A mai napon a német parlamenti tudósítók újabb üdvözlő táviratokat kaptak az orosz дума és a francia kamara politikai tudósítótól. Újabb távirat jelenti: Az újságírók

sztrájkja még mindig nem ért véget. A mai ülés elején *Gröber* centrupárti képviselő nyilatkozatot olvasott fel, amelyben visszavonta a sértéseket, de a hirlapírók ezzel nem elégedtek meg. Kijelentették, hogy Bülow kancellárnak a mai ülésen Németország külügyi politikájáról tartott exorzéját kivételesen közölni fogják, de továbbra is sztrájkolnak. Bülow nagy beszédet mondott, és rámutatott arra a békés viszonyra, amely Németország és az összes államok között fenáll. Kijelentette, hogy Németország teljes mértékben támogatja Ausztria-Magyarországot balkáni politikájában és így helyesli a szandzsák vasut tervét is.

— A kiütéses tifusz örültje. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A dunaparti korzón ma délelőtt nagy pánik között fogtak le egy uriasan öltözött, nyírott bajszú fiatalembert, aki dühöngött, lármázott és folyton hajadonfővel száguldott végig a sétáló közönség sorai között, majd pedig a korzón levők nagy rémületére véresre karmolta arcát. A rendőrnek, aki feltartóztatta, azt mondta, hogy *Magyar* Bélának hívják, de kérte a rendőrt, menjen el mellőle, mert megkapja tőle a kiütéses tifuszt. A rendőr rögtön látta, hogy örülttel van dolga és nagynehezen beszállította a savaros tekintetű fiatalembert a kerületi kapitányságra. Itt kiderítették, hogy a szerencsétlent *Bucher* Jánosnak hívják, állás nélküli magánhivatalnok, aki vidékről jött fel a fővárosba. Két hete egy rekónánál lakik s nagy figyelemmel és szörnyű rettegéssel kísérté a kiütéses tifusztól szóló újsághíreket. Ma reggel, amikor hazulról eltávozott, egy cédulát hagyott otthon, amelyre ezt írta: *Vigyázz, ha jön a járvány!* A rendőrség megállapították, hogy a fiatalember elmeháborodott és beszállították a lipótmezői tébolydába.

— Érdekes riporter-ügy. *Newyorkból* jelentik: A *World* című lap a rendőrség engedelmével játékbarlangot nyitott néhány héttel ezelőtt, anélkül azonban, hogy a rendőrség tudta volna, hogy a bank a *World* tulajdonát képezi. Itt ugyiszólvá hatósági ellenőrzés mellett fosztogatták a játékosokat. A *World* tegnapi számában megkezdte leleplezéseit, hogy a rendőrség megvesztegetés folytán adta meg az engedélyt a kártyabarlang megnyitására és elmondja az egész eset történetét. A rendőrigazgatóság megindította a vizsgálatot.

— A német császári pár utazása *Korfu*-ból táviratozzák: A német császári pár fogadására a hatóságok, valamint a lakosság részéről, mely az összes hazákat német és görög lobogókkal fogja feldíszíteni, minden előkészületeket megtették. — A megérkezést újból elhalasztották. A császár talán csak április 6-án vagy 7-én, a görögök legnagyobb nemzeti ünnepén fog ideérkezni, amikor a görögök szabadságharcuknak az emlékét ünneplik.

— Márciusi hó. *Kolocsáról* táviratozzák, hogy ott sűrű pelyhekben hull a hó; a vidéket hóréteg borítja.

— Vonatkisiklás. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A zsolna-budapesti gyorsvonat a főváros közelében Rákospalota állomás előtt ismeretlen okból kisiklott. A vonat azonnal megállt és az utasok között nagy rémület támadt, de kiderült, hogy senkinek sem esett baja. Vizsgálat indult meg annak kiderítésére, mi okozta a kisiklást.

— Kirabolt postahivatal. *Sárvárról* írják: A kemenes-magosi postahivatalt az éjjel kirabolták. A betörést csak reggel vette észre a postamester. A betörők az ablakvasakat kifeszítették és így jutottak be a postahivatalba,

a honnan magukkal vitték a pénzt, bélyegeket és a rovarcsó é lajstromot is. A tettesek kézrekerítésére széleskörű nyomozást indítottak. A visszamaradt bűnjelkekből a csendőrség megállapította, hogy a helyi viszonyokkal ismerősök követték el.

— Halálos jíték. Az arad-hegylajai motoros egyik homokszállító kocsiával Gyorokon ma több gyermek já szott. *Pecze* Sándor tizenkét éves fiú, midőn a kocsival a lejtőről lejtettek, lebukott a kocsirol és nyomban meghalt. *Klein* Béla dr. orvos, *Bernáth* Ferenc segédjegyző és *Blasek* József motorfőnök nyomban megjelentek a helyszínen, de már csak a beállott halált konstatálhatták.

— Politikai merénylet. *San Franciskóból* táviratozzák: Két koreai ember ma kétszer rálőtt *Stevensre*, a koreai városi tanács amerikai tanácsosára, amivel meg akarták bosszulni, hogy szerintük *Stevens* támogatta Japán eljárását. *Stevens*, aki megsebesült, a merényletök egyikét lelőtte.

— Új ügyvéd. *Dr. Kárász* Győző ügyvédi irodáját *Daak* Ferenc utca 5. szám alatt megnyitotta.

— A malagaj zavargások. Malagából táviratozzák: Daután újabb zavargások támadtak. A zavargók több vámórházat felgyújtottak, a kirakatokba és a közúti kocsikba köveket dobáltak, amelyekből egy ember megsebesült. Lovasrendőrök többször léptek a fegyverrel közbe és szétszórták a zavargókat. Ez idő szerint ismét helyre van állítva a rend.

— Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Baumann* Lujza okleveles kisdédvönőt a borosjenői állami kisdédvönödnöz kisdédvönővé nevezte ki.

— Édes halál. *Sárvárról* írják: *Besse* Ferenc cukergyári munkás alól munkaközben a létra kicsusszott és a munkás a forró szirup-gödörbe esett. Életbenmaradásához kevés a remény.

— A kasszától a siring. Az aradi közokrháznak halottja van. Hosszu és kínos szenvedés után meghalt az egyik kórágyn *Etelka*, a Pöltzi kávéház volt kaszírője. Tévedésből, legalább így vallotta a kórházban megjelent rendőröknek, szublimátot ivott. A szublimát ott állott egy vízes pohárban az asztalon, sőtét is volt a szobában, meg aztán ugyanis szomjas volt, felhajította a mérget. Merő tévedésből. A halottakról csak jól szabad mondani meg írni. A szegény leány, aki iszonyuan megszenvedett a tévedésért, tévedésekből élt. Már maga ez a körülmény, hogy a kávéház pénztárában ült egy nagy tévedést jelentett a számára. Azt hitte, hogy mindazok, akik ott körülötte süttogva, fojtott hangon elmondották neki, hogy a legszebb szempár az ő fejében van, azok mind komolyan csak azért mondták, mert ideálisan hevűtek a fekete szemekért. Pedig szegény *Etelka*, mielőtt még a szemének szépségét felfedezték, már tudta, hogy a férfiak a szemek tüzenél nem akarnak melegsni. Gyorsan hűlő szívű emberek, akik egy-egy órára odaállottak a trónja elé a kávéházban s beszéltek neki szépeket és még szebbeket nagyonis, jól tudják, hogy a szegény teremtes, aki egyik déltől a másik reggelig a füstös és romlott levegőben kényszeredett mosolylyal üdvözli a vendégeket, milyen harcot viv az élettel. Azzal az élettel, amely egy hosszú kálvária közben mind mélyebben taszította egyszerre a kávéházi trónra emelve hogy ott mesterkelt formák közé menekülve elkerülje a rosszóság látszatát. Tévedett szegény *Etelka* Mindenkit tévesen ítél meg. Vagy talán csalódott? Mert tévedés és csalódás között óriási a különbség. Azonban az nagyon is mindegy, hogy a szublimátot csakugyan tévedésből itta-e? Legalább a temetői siringdörnek mindegy.

— A Polgári Takarékpénztár záloglevelei az összes magyar királyi miniszteriumok és a közös hadügyi miniszterium, valamint a tárcájukhoz tartozó minden hivatali ágazat által — kibocsátott rendeletek értelmében — üzleti biztosítékul és bányapénzüli évek óta elfogadták. Csak a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium hasonló rendelete hiányzott eddig. A Polgári Takarékpénztár azonban ezt is elnyerte. Ma érkezett le az intézethez a kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. hó 19-én kelt 1808. számú körrendelete, melynek alapján a kereskedelemügyi miniszterium alá tartozó összes közhivataloknál mindennemű biztosítéki célra elfogadják a Polgári Takarékpénztárnak a budapesti és bécsi tőzsdén jegyzett 5°/_o-os zálogleveleit. A Polgári Takarékpénztár záloglevelei melyek a legelső rangú magyar befektetési papirok sorában foglalnak helyet, nemcsak mint óvadékpapírosok, hanem — öt százalékos magas kamathozadékuknál fogva — mint igen előnyös tőkebefektetés nagyon keresettek és kedveltek nemcsak hazánkban és az egész monarchiában, hanem még a külföldön is. Ez a miniszteri rendelet különben jelentős elismerése és bizonyosága a „Polgári Takarékpénztár” konszolidáltságának és nagyságának.

— Apró hírek. Veszeli János kujud községbeli legény e hó tizenegyedikén a korcsmában több társával összeverekedett és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy ma behalt sebeibe. — Szűcs Péter somoskesszi földműves kiment a patak partjára fűszet vágni. Munka közben az epileptikus ember elszédült, a meredek partról a patakba zuhant és belefulladt. — Tósa János govozdiai kizsátori erdőőr vasuton hazafelé utazott. Tótváradnál leszállt a kocsiból, de amiatt kilepett a szabad levegőre, szívészéhidés érte, orra bukott és megat. Az orvosok konstátálták, hogy az erdőőr iszákos ember volt és delirium tremensben szenvedett.

— Tombola-est a Központi szállóban. Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy szerdán f. hó 25-én a Központi szálló éttermében nagy tombola-estély lesz szabad bemenettel. Egy tombola-jegy 60 fillér. A kijátszásra kerülő rendkívül szép és értékes tárgyak Lengyel Lőrinc kereskedő kirakatában láthatók. Kónay János, a Központi-szálló tulajdonosa.

— Köszönetnyilvánítás. Brasch Simon ur volt szives Bold. Maffei Géza részére szánt koszoru megváltásául 20 kor. az 1848-49-es honvédek pénztár gyarapítására adományozni. Az aradi 1848-49-es honvédegyelet a szives adományért ezuton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Simay István, egyl. elnök. May Soma, jegyző.

— Rumcompositio 1 literhez 20 kr. Liszt aroma 1 literhez 30 kr. Vojtek és Weisznál. 191

Uj könyvek.

A magyar dráma irányai. Janovits Jenő dr. könyve. A kolozsvári Nemzeti Színház becsavágyó igazgatója könyvet irt a magyar drámáról, arról is, amely nincs, arról is, amely van. Vallalkozása merész, sikere kétséges, de jóakarata méltó a dicsegetre. Hogy a leghomályosabb kezdettől napjainkig végig kíséri a dráma fejlődését, általános fejezetekben és néha emelt hangon, azt resz néven tőle nem vesszük: értjük, hogy szerette volna egységes képbe foglalni a századokat. Csak hogy ez a kemény és dacos anyag ellenáll a nemes törekvésnek és az író rákényszerült mindenféle kelletlen mesterkedésre. Beszéljünk egészen érthetőn: a tizenharmadik század végéig nincs magyar színpad és nincs magyar dráma: van néhány dialogizált vallási és politikai vitairat, komédia Balassi Menyhért árutatásáról, néhány gyöngye iskolai dráma, de mindezt nem lehet irodalomnak tekinteni. A történetíró azonban el van tőkélve, hogy a mi termésünket minden áron és minden korban összehasonlíttja a külföldi drámájával és „belőle évszázados szomorú elmaradásunk okait világítja meg.” Mindaddig, míg valóságos és kézzelfogható dráma nem jelentkezik irodalmunkban, Janovits könyve — legalább a mi hitünk szerint — nem jár a helyes uton. Annál meglepőbb, hogy egyszerre szokatlan színvonalra emelkedik, amint a magyar reneszansz méltatásába kezd. Ahogy itt kifejti a színpad és dráma viszonyát, látni rajta a gondolkodó tudóst és a gyakorlati embert; és itt az összehasonlító módszer is javára szolgál fejtegetésének. Másról a dráma fejleszti a színpadot: a misztérium a templomból kiszorulván, előbb az utcára kerül, azután a kocsiszinben huzódik meg, míg végre is állandó hajlékot kap: színházat. Nálunk a színpad megszületett dráma nélkül, a művelődés szüksége folytán, szinte politikai okokból, a nemzeti érzés megerősítésére: és mivel színház volt, kellett neki műsor is: hevenyésztek számára tehát drámát, többnyire fordítottat, néha eredetit. A tizenkilencedik század elején nagy magyar tehetségek kezdtek a magyar dráma-irodalommal foglalkozni. Elsőül Kisfaludy Károly; azután Katona, majd Vörösmarty és mind azok, a kiknek neve a köz tudatában él. Innen kezdve a könyv már egészen szilárd talajon épült. Janovits munkája érdekes vállalkozás, méltó az elolvasásra. Modern s művelt ember, sok gondolkodás után jutott a könyv tanulságos, bár gyakran szomorú következtetései. A fiatal tudósoknak és színészeknek jutalmazó lesz ilyen kérdésekkel foglalkozni. A gyakorlat meg fogja tanítani stílusban és ítéletben több mérsékletre, kevesebb túlzásra és biztosabb ízlésre. — A könyv Benkó Gyula kiadásában jelent meg; kapható 7 koronáért minden könyvkereskedésben. B-s

CSARNOK.

Miss Northcott vőlegényei.

Irtá: Conan Doyle.

Angolból fordította: Vörös László. 9

A tél vége felé Cowles kijelentette, hogy erős elhatározása Miss Northcott-ot minél gyorsabban, lehetőleg már a tavaszkor nőül venni. Amint már említettém, Barr. Cowles elég gazdag volt, az ifju hölgynek is volt vagyona s így anyagi okok nem kéleltették a házasságot. „Kis házat fogunk bérelni Corstorphineben és reméljük Bob, nagyon gyakran meg fogsz bennünket látogatni.

Köszönetet mondtam neki, s megkíséreltem aggodalmaitól megszabadulni és elhittem magammal, hogy minden jól lesz.

Az esküvő előtt mintegy 3 héttel, Cowles egy este megjegyezte, hogy valószínűleg soká oda fog maradni ez éjjel. „Levelet kaptam Kate-től, mondá, melyben éjjel 11 órára meghív, ami kissé késői időnek látszik ugyan, de lehet, hogy négyszemközt óhajt velem beszélni, Missis Merton visszavonulása után.”

Nemsokkal barátom távozása után hirtelen eszembe jutott az a rejtélyes beszélgetés, amely, mint nekem mondták, az ifju Prescott öngyilkosságát megelőzte. Aztán a szerencsétlen Reeves örgöngéseire gondoltam, kinek esetét még tragikusabbá tette azon körülmény, hogy, mint ugyanezen napon hallottam, meghalt. Mit jelentett mindez? Talán valami szomorú titkot rejtett ez a nő, amelyet házassága előtt köznönie ke lett jegyesével? Talán valami ok volt ez, mely megtöltá neki a férjhezmenetelt? Vagy valami ely dolog, mely eltöltött másokat, attól

hogy öt nőül vegyék? Oly nyugtalan lettem, hogy felugorva helyemről Cowles után akartam menni, kitéve magam annak is, hogy megsértem, csak hogy lebeszéljem elhatározásáról, de egy pillantás az órára mutatta, hogy minden késő.

Elhatároztam, hogy megvárom, míg haza-tér; ezért jól megraktam a kályhát és egy regényt vettem le a könyvespolcra. Azonban gondolataim sokkal jobban érdekeltek, mint a könyv, miért is félretettem. Határozatlan aggodalom és félelem érzete nehezült reám. Tizenkét óra, majd fél egy is elmúlt, anélkül, hogy barátom visszatért volna. Majd egyet ütött, mindön lépteket hallottam az utcán és a kaput megkopogtatták. Meg voltam lepve, mert tudtam, hogy barátom mindig magával viszi a kulcsot. Midőn a kapu kinyílt, pillanat alatt láttam, hogy balsejtelmeim beigazolódtak. Barington Cowles a korláthoz támaszkodott, fejét mellére horgasztá és magatartása a legnagyobb csüggettséget fejezte ki. Amint belépett, megtántorodott és ha a balkarommal fel nem fogom, elesett volna. Egyik kezemmel támogatva, másikban a lámpával óvatosan lassan felvezetem szobánkba. Szótlanul rogyott le a pam-lagra. Most, hogy jobban megnézhettem, elborzadtam, látva a változást, orcái és homloka izzadtak, szemei lázban égtek, egész külseje megváltozott. Olyan volt, mintha valami szörnyű istenitéleten ment volna keresztül.

— Edes barátom, mi van veled? — kérdém, megtörve a csendet. — Csak nem történt valami baj? Nem jól érzed magad?

— Brandyt, — suttogta — ajd brandyt.

— Kivettem a palackot és segíteni akartam neki, midőn remegő kézzel kiragadta tőlem és egy nagy ivópoharat félig megtöltött vele. Rend szerint nagy mértékben tartózkodott az ivástól, de most víz nélkül egy hajtásra ki-üríté. Ugy látszott, hogy az ital jót tesz neki, mert a vér kezdett visszatérni arcába és könyökére támaszkodott.

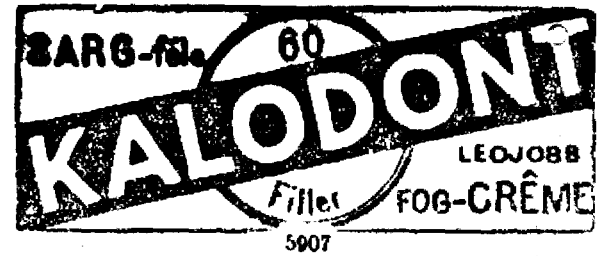
— Vége házasságomnak, Bob, — mondá, nyugodtan igyekezve beszélni, de hangjának remegését nem tudta legyőzni. — Tökéletesen vége van.

— Bátorság, — válaszoltam, megkísérelve életet önteni belé. — Ne csüggedj el rögtön! Hogyan történt a dolog? Mi történt egyáltalában?

— Mi történt? — nyögte, arcát kezeibe rejtve. — Ha elmondanám neked, Bob, nem hinnéd el. Nagyon szörnyű, végtelenül berzasztó, — kimondhatatlanul ijesztő és hihetetlen. Oh Kate, Kate, kiáltott fel és megvonaglott fájdalomában, angyalnak képzeltelek és úgy találtam, hogy te magad vagy az...

— Micsoda? kérdeztem, mert hirtelen megállott.

(Folytatása következik.)

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, március 25.

A tavasz nem marad hű nevéhez, amennyiben az időjárás inkább télies jellegzetű. Ma például havazott is és különben sem enyhe az idő, hanem hideg, mely így a vetések fejlődésére nem lehet kedvező.

A gabonaüzlet irányzata valamivel szilárdabb.

A mal piacon elkelt:

500 mm. buza 10.50—10.70

400 mm. tengeri 5.80—90

Névleges jegyzés:

Rozs 9.20—30

Zab 6.90—7.—

Árpa 6.20—50

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Olcso árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet ujdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17. Angol női costüm kelmék nagy választékban

Budapesti áru- és értéktársaság.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 24.

Kevés forgalom. 5 fillérrel magasabb árak. Amerika $\frac{1}{2}$ olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza Áprilsra . . .	11.74—11.75	11.72—12.73
Buza októberre . . .	9.84—9.89	9.88—9.89
Zab Áprilsra . . .	7.65—7.66	7.65—7.66
Rozs Áprilsra . . .	10.53—10.54	10.49—10.50
Tengeri májusra . . .	6.66—6.67	6.65—6.66

Zárul 6 órakor.

Osztrák hitelrészvény	642.50
Magyar hitelrészvény	789.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelelem.

— Március 24. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 128—130 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 128—130 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 129—130 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 24—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslelészám: Március hó 20. napján volt készlet 25,014 darab, március 21. napján felhajtott 1575 darab, március 21. napján elszállított 426 darab, március 23. napjára maradt készletben 27,163 darab. A hizott sertés üzlet irányzata: Csendes.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Erd. P. Sorsjegyei nem nyertek.

IDEGENEK ARADOK.

— Március 24. —

Fehérkereszti-szálloda. Szacsvay Béláné birtokosné Kavna. — Swartz Gyula utazó Budapest. — Grünwald Jenő utazó Budapest. — Glück Lajos utazó Szeged. — Hessler Benő utazó Szabadka. — Weil Mór utazó Budapest. — Nagy Miksa utazó Eszék. — Valentin Béla utazó Budapest. — Jung János utazó Bécs. — Lüftniker András szállodás Szabadka. — Lilip Sándor utazó Bécs. — Knol Miksa utazó Bécs. — Grommer Jakab utazó Krakko. — Moravetz Mihály birtokos Bécs. — Rechnitz Mór utazó Bécs.

Központi-szálloda. Suhajda Lajos jegyző Banasd. — Kremmer Zs és Hartman József utazók Arad. — Mandel Ferenc utazó Budapest. — Veder Gézáne utazónő Békéscsaba. — Stern Samu utazó Budapest. — Schlesinger Albert utazó Budapest. — Bokor Ármán utazó Budapest. — Uilmann Lajos kereskedő Debrecen. — Walder Ignác utazó Ungvár. — Kozma Béla gyufagyáros és neje Gyula. — Fischer Soma dr. ügyvéd és neje Szarvas. — Pálmay Károly utazó Budapest. — Mayer Gyula utazó Budapest. — Mara Gusztáv színész Bécs. — Synek Emil utazó Bécs. — Reiter Gyula utazó Bécs. — Herczeg Gusztáv utazó Bécs.

Vass-szálloda. Gottmann Gyula utazó Nyiregyháza. — Selegian Gábor lelkész Temesvár. — Heiem Mózes Ritter utazó Galicia.

Pannonia-szálloda. Kiss Ferenc magánzó Szeged. — Szemerédi János magánzó Nagylak. — Vóber Jenő utazó Budapest. — Danyajovius Demeter utazó Versec. — Kurták Herman kereskedő Béágris. — Löwinger Rezső kereskedő Brád. — Ja Ede vendéglős Ujpecs.

Uj erőt ad

A SCOTT-féle Emulsio akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó. Gyengeség esetében különösen lábadozóknál, vagy vérszegénység, tüdőbaj, túlterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbízhatóan hat. Ez a szer a

5901

SCOTT-féle Emulsio.

Az emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a balászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Nemzeti Színház.

Szerda, 1908. évi március hó 25-én:

Bérletsszűnet. Déltűn 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal.

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Horti Sándor.	Bogdánovic	Fehér A.
Valencienne	Zalai Margit.	S. Ivainé, neje	Györfi T.
Danilovics	Lövei Leo.	Kromow	Uj Kálmán.
Glavári Hanna	Kallai Jolán.	Prisics, őrnagy	Keller J.
Rosillon	Faludi K.	Pracovia	Lászy Etel.
Cascade	Ladislai J.	Nyegus, őrnök	Varnai Jenő.

Kezdete déltűn 3 és fél órakor.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárrakkal:

C, bérlet. C, bérlet.

Mariházy Miklós bucsufelleptével:

Sherlok Holmes kalandjai.

Vigjáték 3 szakaszban. Irta: Sckótan Ferenc. Fordította: Zboray Aladár.

SZEMÉLYEK:

Scherlok	Mariházy M.	Primrose	Hunyady J.
Br. Tjallstorp	Dooly Lajos.	Kornélia	Zalay Margit.
Thyra felesége	H. Körösey J.	Barker	Lövegy Leo.
Brawn	Varnai Jenő.	Dr. Watson	Horti Sándor
Mynher	Szathmári A.	Hortense	H. Novák I.
Moore Edith	H. Harmath J.	Polly	Benkőné.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Érdekesítő ujdonságok. Természet utáni felvétel.

Oránia színház.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 19. 8. március hó 25-én, szerdán:

1. Amerikai háború. Természet után. — 2. A kis vezér. Erdekes. — 3. A tengerész szerencséje. — 4. A kis jöltévő. Dráma. — 5. Amit a tenger hozott. — 6. Amerikai képek. Látványosság.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások déltűn 2 órától kezdve minden órában.

Műsor 1908. március hó 25-án, szerdán:

1. Amerikai háború. Természet után. — 2. A kis vezér. Erdekes. — 3. A tengerész szerencséje. — 4. A kis jöltévő. Dráma. 5. Amit a tenger hozott. — 6. Amerikai képek. Látványosság.

Előadások déltűn 6, este fél 8 és fél 9 órakor.

Az előadások 6 órakor kezdődnek.

NYILTTER.*

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint Szabadság-tér 15. sz. alatt fennállott rőfös, női- és férfidivatáru üzletemet Kohn Márton nagyvárad kereskedőnek eladtam, ki a tőlem megvett áruaktárt ugyanabban a helyiségben elárusítja.

Amidőn az igen tisztelt vevőközönségnek a hozzám fűzött eddigi bizalmuk és támogatásukért ezuton hálát köszönetemet fejezem ki, maradtam

teljes tisztelettel

1385

Reiner S. Sándor.

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulasztjuk el mindazoknak, akik felejtethetetlen jó edes anyánk

Özv. Hauser Hermanné,
szül. Steiner Regina

f. év március hó 23-án déltűn 3 órakor végbement gyászszertartásán oly szívesek voltak számos megjelenésükkel és részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni, ez uton fogadják há és köszönetünket. 1393

Schillinger Vilmos és családja.

Limbeck János és fia

elő magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Berán Béla és neje szül. Viko! Margit, valamint leánykájuk Katicza, nemkülönben az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó edes anyá, anyós, nagyanya, testvér, sógornő és rokon

özv. Berán Antalné

szül. Kiss Katalinnak,

f. é. március hó 23-án, déltűn 4 órakor, életének 52-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai március hó 25-én, déltűn 8 órakor fognak Forray-utca 6. számú házban az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint tartandó ima után megáldatni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az emlékezet edes anyála virasszon álmai felett!

Arad, 1908. március hó 23-án.

Szilágyi Istvánné sz. Kiss Julia, Kiss István és gyermekei, Kiss János és családja, Thuri János és családja, Kiss Sándor és családja, testvér, sógor, sógornő, nagynéni, Viko! Lipót, neje szül. Kádár Katalin és gyermekei, nézsa, Bartha Pál és neje, Szilávik János és családja, Gencsi Kálmán és családja, rokonai. 1382

Sirolin

Kisül az örvényet és a turbólyt, megcsinálja a kőbányát, vándorok, újul kezdés.

Tüdőbetegségek, **hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen szüntelen használ és orvos által szponzra ajánlva.

Mint hogy értékesen utazásokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti orvosságát.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche”

Roche orvosi rendszere a legújabbakban. — Az orvosi és a közönség számára.

Cement

hornyolt cserép
a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

**Tégla,
Cserép**

legjobb minőségben állandóan
raktáron

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárny gyárban

Mikalának.

Telefon 5-15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37, I. em.

MEGYEI TELEPHON 292.

Scherhag Testvérek

virágcsarnoka

ARAD, Andrassy-tér 18. szám.

Értesítjük a n. közönséget, hogy a
Scherhag J. és Keller Gy.

virágüzletek

Scherhag Testvérek

üzlet alatt folytatódnak, miért is kérjük
a b. megrendeléseknél **Scherhag J.**
utóda céggel nem összetéveszteni, mi-
vel az meg lett szüntetve és az
egy címzett megrendelések a szokott gyors
és pontos kivitelben nem eszékölhetők.

Tisztelettel

Scherhag Testvérek.

1065

TELEPHON 476. SZÁM.

Veszek

urasságoktól használt nyári
és téli férfi ruhákat, utazó-
bundákat, háló ebédlő és
más butorokat

a legmagasabb áron veszek és
eladok kívánatra vagy levelben
megnyitásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Kérem a cégre ügyelni!

Uj cipész-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség szíves tudomására hozni, hogy

Batthyány-utca 32. szám alatt

egy a mai kor igényeinek megfelelő

cipész-üzletet

nyitottam, hol úgy a rendelések,
mint kész munkák a legjobb mi-
nőségű anyagból, a legdivatosab-
ban készülnek.

Ugyszintén a javítások pinto-
san és azonnal készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását
kérve, tisztelettel

Márton György,

cipész.

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

311

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Pénzenek
ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor
egyenértékű hazai terméket sokkal ol-
csóbban kaphat.

601

Hartmann János

Áradon, Kazinczi-utca 11. sz. alatt.

Tekeasztal, dákok, golyók és kü-
lönlegeségi kávéház berendezési
cikkek készítése.

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelő
és legnagyobb gyárban szereztem.
Teke-asztalok behuzását a legújabb
saját szisztémá szerinti behuzok ra-
gasztás nélkül, a melyeken a golyók
ugrása elő nem fordulhat. Meghi-
váásra bárhova a vidékre is elme-
gyek, saját szöveveimmel.

Műhelyből kikerült árukért, külö-
nösen a dákok egyenességéért egy
teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árended-
mény.

Használt golyókat veszek és cserélek.

Gyors és pontos kiszolgálásért ke-
zeskedem.

Saját francia gyártmány szerint ké-
szült dákok óriási választékban 2
k.-tól 100 kor.-ig Régi ócska teke-
asztalokat újjáalakítok s becserelek.

Nagy raktár kész billiárdokban! Ol-
csón kapható legújabb fordítható
Elipsis Billiárd.

741

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek b. tudomására adni, hogy

Kossuth-utca 64. sz. alatt

egy

**épület- és butor-
asztalos-műhelyt**

nyitottam és elvállalok ebben a
szakmába vágó mindennemű
munkákat.

**Konyhaberendezések és
polgári butorok**

mindég készen kaphatók.

Veszek mindennemű
használt butorokat, ajtókat és
ablakokat

bizományi eladásra.

Elvállalok mindennemű

1234

javitásokat

gyors és pontos kivitelben.

A n. é. közönség becses párt-
fogását és bizalmát kéri tisz-
telettel

Mikolás István.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás
háztartási szükségletek
fedezésére.

A J Á N I J U K.

Arcz-cremek

Fogpasták

Illatszerek

Fogkefék

Hölgyporok

Szájvizek

Kölni vizek

Szappanok

Fogporok

Hajvizek

Fogcremek

Szoba-illatok

VOJTEK ES WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

831

ARADON.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
tejes fészrházhoz (habát, nád és mellény)	1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona	
1 szelvény 17 korona	
1 szelvény 18 korona	
1 szelvény 20 korona	

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarót stb. stb. gyári áron küld a mint megküldésére és szállítógépnél minden ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve,
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletet közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelősebb árak. Óriási választék. Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen írtás árban.

5852

Intelligens hivatalnok

kiváló erő, fix fizetés mellett utazásra kerestetik.

Kivánatos a magyar és német nyelvnek szóban és írásban, a szerb nyelvnek pedig szóban való tudása.

Pályázók fizetési igényeik és referenciák megjelölésével ellátott ajánlataikat, lehetőleg fényképpel intézendők: 1823

Clayton & Shuttleworth Ltd.
Temesvár-Józsefváros,
Uri-utca 1. szám.

Legideálisabb szer az arc és kéz bőrének ápolására az

„AZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és
gyógyszertárakban.

Főelárulási hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyszertár nagykereskedő aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Nagyváradai husvét

הבד 70

BOR

ortodox Rabi Heckscherrel ellátva, fehér, siller és vörös kapható

Hirschmann Albert

borkereskedőnél 1315

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 181.

Telefon 666. sz.

Alapított 1888. évben.

Várhoz László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Minorita-palota a loánylakóival szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli idényre beszereztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

Várhoz László.

541

Megérkeztek a tavaszi divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Forray-utca sarkán, gróf Nádasdy-palota)

411

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatósabb kalapok, ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztük, zsebkendők, harisnyák, sétatövek és esernyők, stb. kaphatók.

Magy választék férfi, sport sapkákban és gyermek sapkákban.

Divatújdonság francia és olasz

Illatszert különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Videki megrendelések azonnal eszközöltetnek

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

é aranyas, szép és tágas kerthelyiséggel, ugyszintén a város legkiválóbb fedett és villanyvillagítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Üzletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései berek. Elő magyar részvény söröződe udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves partfogását kérve

tisztelettel

191 Répássy Pál

Műhely áthelyezés!

Kenderesy és Paladics

épület- és bútortársaságok

Arad, Deák Ferenc-utca 33. sz.

(Helm-ház.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, miszerint

üzletünket

a jelen kor igényeinek megfelelően berendeztük.

Elvállalunk épület, bútort, portál, iroda és bolti berendezéseket a legdivatósabb és a leggyorsabb kivitelben.

Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

948 Kenderesy és Paladics.

Jutányos árak!

Figyelemre méltó!

Angol és francia illatszerek.

Arc-cremek, arcpороk, kézfinomítók, kölni-vizek, hajszeszek, szappanok, szájjvizek, fogpaszták, fogkefék, fogporok és mindennemű háztartási cikkeknek legjobb és legelősebb bevásárlási forrása az

ujjonnan megnyit

Drogeria

ARAD, 1368

Weitzer János-utca 2.

(Minorita palota.)

Levél cím: Vöröskereszt Drogeria Arad.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

Videki rendelések gyorsan és pontosan a eszközöltetnek!

Fajszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dugyókérzeti bor- és csemegefajta 296

szőlő-oltványokat,

valamint gyökerez riparia portalis

szőlő-vesszőket

bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Aradon, Salacz-utca 3. sz. a. egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbelyegzőket, dombornyomó-sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, cimereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szégeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 566

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

vésnök.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy eddig Weitzer János-utca 8. szám alatt létezett

Mazzes sütődémet

most

Óvár-utca 5. sz. alá helyeztem át,

mit szívesen tudomásul venni kérek. —

A legjobb hírnévnek örvendő

bizanzi mazzes

már megérkezett és Boeszkó-utca 2. sz. kapható. — Kiváló tisztelettel 1392

Löwenstein Lajos.

A világozi

Polgári körben

italmérő

kerestetik.

Bővebb felvilágosítást az elnökség vasárnaponként ad.

1397

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKIK

házasok híján

nevelésre,
nevelőre,
szülővelőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
certésze,

kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
penzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

ontort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
szabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

szobákat,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovakat,

AKI

mindenféle vétel vagy bérbevétel cse-
lőjéről keresi.

AKI

amely állást betölteni kíván: legbiz-
sabban ér csélt, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja.

Tavaszi Blouse Album

igen változatos eredeti francia
blouse mintákkal. Ára 1 kor. 50
fill. Aradon kizárólag **Logusz I.**
és **Fia** könyvkereskedésében kap-
ható. 201

Nagyiakon

egy csinos ház teljesen berendezett
vendéglővel két gyümölcs fákkal
beültetett telekkel nyári kerthelyi-
séggel halálesett miatt jutányosan
eladó. Bővebbet Fischer Gyula ven-
déglösnél Nagylakon. 1255

Eladó

egy 4 lángru ebédlő gázluszter, egy
nagy dugaszoló gép egy csinos
vaskályha, egy teljesen felszerelt
méhes, méhecskék nélkül ét 2 drb.
ászkok boroshordó 50—70 hektoli-
teres, minden a legjobb karban.
Cím a kiadóhivatalban. 1251

Kiadó egész emeletből álló

elegáns, kényelmes uri lakás für-
dőszobával, május elsőtől, Szent
László-utca 5. — Ugyanott elegán-
san butorozott kényelmes utcai
szoba kiadó. 1298

Aradon,

a József főherceg-uton, a törvény-
széki palotával szemben nagyobb
telek eladó. Tudakozódni lehet
Dr. Momák Döme ügyvéd irodájá-
ban. 1363

Fábián-utca 9. szám alatt

2 egymásba nyíló csinosan buto-
rozott szobából álló emeleti lakás,
mely főképpen tisztai lakásnak al-
kalmass, május 1-től kiadó. Bő-
vebbet ugyanott a háztulajdonos-
nál. 1344

Szőlőkaró eladó!

25—30 ezer drb 7 sikkos és 8—
10 ezer drb. 5 sikkos tölgyfából
készült jó erős szőlőkaró eladó
Gálffy Gábornál, Guraszádon. 1375

Óklevelés zongora tanító

elvállal órákat házbán és házon ki-
vül. Gärtner Márkusné, Damjanics-
utca 1. 1044

Üzleti könyvek,

u. m.: strazzák, főkönyvek, stb.
gyári raktára. Ügyvédi nyomtat-
ványok teljes lerakata. Irodai fel-
szerelések legelőnyösebben szerez-
hetők be Kerpel Izsó könyv- és pa-
pírkereskedésében, Aradon. 212

Egy teljesen jó karban levő

ház, melyben van négy szobás uri
lakás, azonkívül négy kis lakás,
évi jövedelme 1700 korona, elköl-
tözés miatt jutányosan eladó a bel-
bárosban, a Tökölly-tér közelében.
Tudakozódni lehet Prolich István,
Tökölly-tér sarkán levő fűszer üz-
letében. Ugyanott egy egész új
szalon garnitúr eladó. 1223

Krausz Paulin könyvkereskedé-

sében magyar, francia és német
divatlapok állandó nagy készlete.
Üzleti- és imakönyvek. 100.000 kö-
tetes kölcsönkönyvtár; modern an-
tiquarium. 995

Intelligens

őzv. urinónél, jó házi koszt kap-
ható. Bővebbet Tökölly-tér 4. sz.,
ajtó 8.

Segéd, azonnali belépésre,

ki német és román nyelvet is be-
széli, csinos külsővel bir és ügyes
kiszolgáló, nagyobb fizetéssel, csak
elsőrendű erők ajánlatát kérem.
Hoffmann Sándor női divat keres-
kedő Arad. 1380

Ügynök,

ki vasuti fuvarleveleket a helybeli
gyárosok és kereskedőktől felül-
vizsgálás miatt hajlandó össze-
szedni, jutalékra azonnal kereste-
tik. Ajánlatok Nagy Miksa vasuti
fuvarlevél felülvizsgáló iroda. Mo-
hács. 1379

Üzlet, ház

Aradon, Szabadság-téren

egy emeletes, nagy és jóforgalmu
kávéházzal 140.000 koronáért
jó fizetési feltételek mellett

eladó.

Bővebbet az adás-vételi irodá-
ban. Oberländer Ferenc. Temesvár-
Józsefváros, Kossuth-utca 12. Te-
lefon 745. 1326

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. vevőközönséget tisztelettel értesíteni, miszerint **Reiner S. Sándor** cég (Szabad-
ság-tér 15.) összes áruraktárát

előnyös feltételek mellett megvettem

és az abban felhalmozott árukat u. m.:

cérna és pamutvásznak, ruhakelmék, cretonok, delainek, asztalneműek, ágygarnitúrák,
csipke és gyapju függönyök, szőnyegek, linoleumok, női és férfi ingek és az itt fel-
nem sorolható cikkeket

a mai naptól fogva hasonló előnyös feltételek mellett bocsájtom a n. é. vevőközönség rendelkezésére.

A mig kizárólag ez az áruészlet tart a t. vevőközönség érdekében f. é. május 1-ig naponta

délelőtt $\frac{1}{2}$ 9-től 12 óráig és
délután $\frac{1}{2}$ 3-tól 7 óráig

árusítok, nehogy a tömeges megjelenés a pontos és figyelmes kiszolgálást lehetetlenné tegye.

Teljes tisztelettel

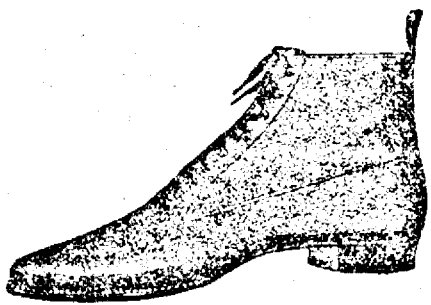
1386

K O E N . M Á R T O N .

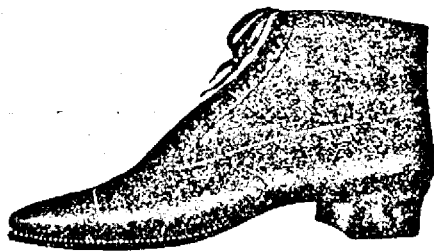
FISCHER CIPŐK

nagy áruháza

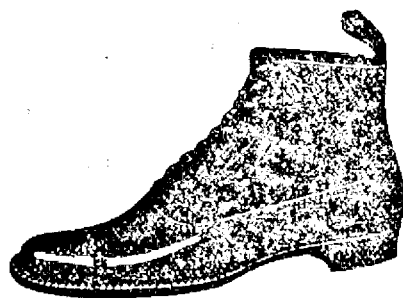
Kizárólagosan elsőrendű helybeli kézimunka!

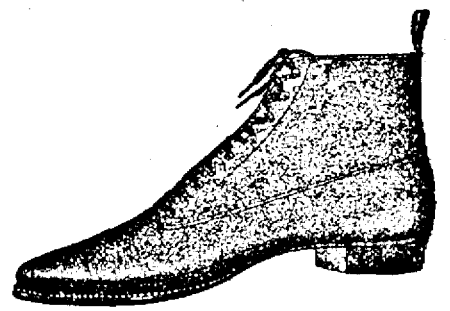
Elsőrendű kézimunka. Férfi strappa cipő boxbőrből. Ára forint 5.75.

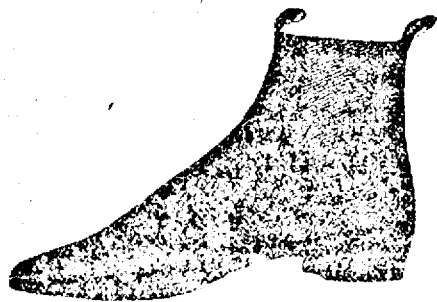
Elsőrendű kézimunka. Uri cipő finom box bőrből, elegáns forma. Ára forint 7.50.

Elsőrendű kézimunka. Uri cipő a legfinomabb chewro bőrből, gyönyörű szabás. Ára forint 7.75.

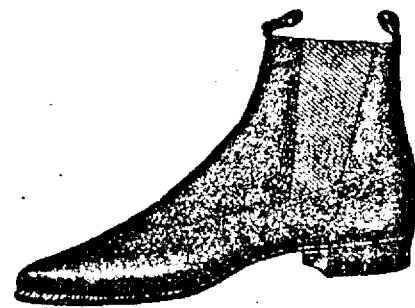
Elsőrendű kézimunka. Férfi cipő finom chewro bőrből. Ára forint 6.50.

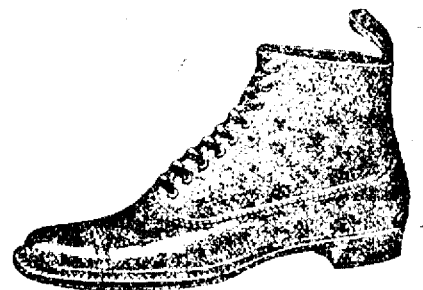
Elsőrendű kézimunka. Férfi cuggos cipő, finom box bőrből, kényes lábknak. Ára forint 5.50.

Elsőrendű kézimunka. Uri cipő valódi amerikai formában, a legfinomabb box bőrből. Ára forint 7.90

Elsőrendű kézimunka. Uri cuggos cipő a legfinomabb párisi chewro bőrből. Ára forint 6.75.

Elsőrendű kézimunka. Uri cipő valódi párisi chewro bőrből, amerikai szabás, fűzős vagy gombos. Frt 8.25

Elsőrendű kézimunka. Női fűzős cipő box bőrből, kitűnő minőségű. Ára forint 5.50.

Elsőrendű kézimunka. Női fűzős cipő, legfinomabb chewro bőrből, rendkívül elegáns. Ára forint 6.25.

Elsőrendű kézimunka. Női fűzős cipő barna chewro bőrből, elegáns forma. Ára forint 5.90.

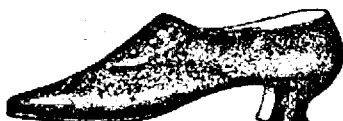
Elsőrendű kézimunka. Női gombos cipő legfinomabb chewro bőrből, gyönyörű forma. Ára forint 6.50.

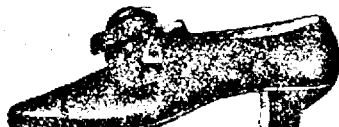
Elsőrendű kézimunka. Női cipő finom box bőrből, kitűnő minőségű. Ára forint 5.90.

Elsőrendű kézimunka. Gyermekcipő erős felső bőr és erős talp. Ára forint 2.50, 3.—.

Elsőrendű kézi munka. Női cipő kivágott finom valódi chewro bőrből. Ára forint 4.75.

Elsőrendű kézimunka. Női chewro félcipő, elegáns szabás. Ára forint 4.90.

Elsőrendű kézimunka. Női félcipő, finom barna chewro bőrből. Ára forint 5.—.

Finom erős fűzős cipő. Ára forint 3.25, 3.75.

1101